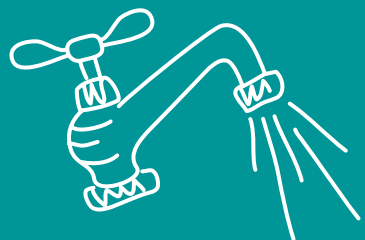

#WyzwanieOszczędzanie

e-poradnik
DOBRE PATENTY
NA OSZCZĘDZANIE

5 GROSZY NA POCZĄTEK :)

#WyzwanieOszczędzanie

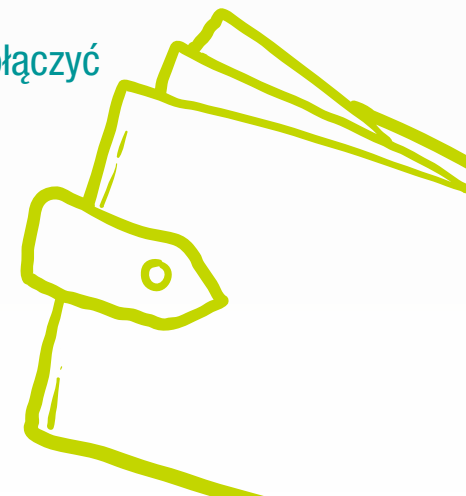

Kiedy w październiku zakładaliśmy na Facebooku grupę #wyzwanieoszczędzanie, przyświecał nam jeden cel – **uczynić oszczędzanie tematem ważnym**, ale i codziennym. Od samego początku wiedzieliśmy, że nie chcemy bazować jedynie na wiedzy ekspertów, ale przede wszystkim oprzeć się na poradach i patentach członków naszej grupy. Udało się! Grupa rośnie z dnia na dzień, a wymiana poglądów i porad między jej członkami nadała oszczędzaniu wiele kontekstów. Pojawiła się tak istotna dla nas **#ekologia**, bo przecież oszczędzanie jest ekologiczne, a także **#mądrekupowanie** (wydawać przecież trzeba!), **#dobrenawyki** i wiele innych.

To, co dla nas **najważniejsze**, to fakt, że **tipy**, zebrane w tym e-poradniku, to w większości **porady** płynące od ludzi (naszych grupowiczów) dla ludzi. Przesłaniem jest to, że **zawsze można zacząć oszczędzać**. A po co? Żeby czuć się bezpiecznie, zbudować tzw. poduszkę finansową. Co jeszcze? Odpowiedź na to pytanie znajdziesz na kolejnych stronach.

Grupa wciąż intensywnie działa – możesz do niej dołączyć i dzielić się swoimi poradami i doświadczeniami.

Podejmij #wyzwanieoszczędzanie!

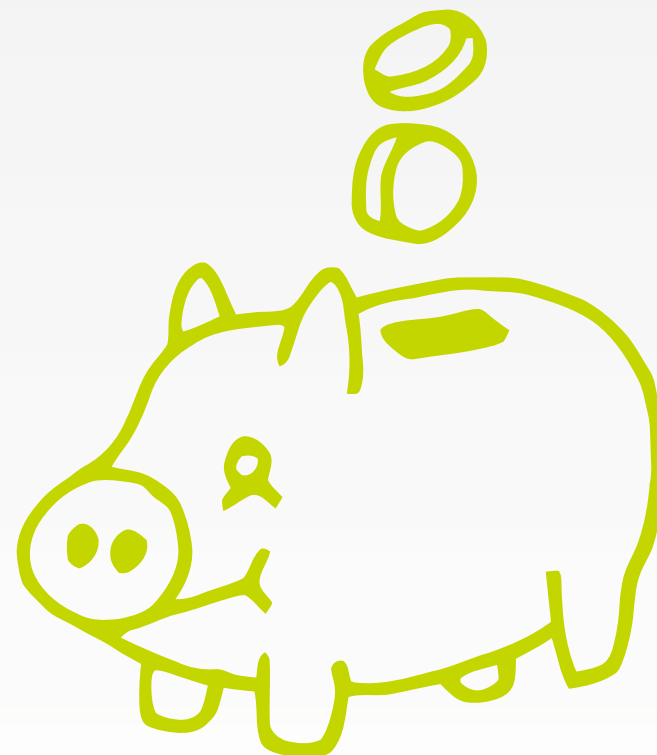

W E-PORADNIKU PRZECZYTASZ O:

5 groszy na początek	2
Mity o oszczędzaniu	4
Przesady o oszczędzaniu	5
Krótką instrukcja oszczędzania	6
Dobre porady na dzień dobry	7
Maciej Samcik, 10 porad, jak oszczędzać z głową	11
Oszczędzanie przez gotowanie	14
Oszczędzanie przez gospodarowanie	17
Maciej Samcik, 10 porad, jak kupować z głową	25
Oszczędzanie przez ubieranie	28
Angelika M. Talaga, Jak wychować mistrza w oszczędzaniu?	31
Oszczędzanie przez samochodowanie	33
Oszczędzanie przez rozwijanie	35
Maciej Samcik, 10 porad, jak bezboleśnie oszczędzać	36
Dobre porady na do widzenia	39
Hanna Niemiec-Kłak, Jak Twój bank może Ci pomóc w oszczędzaniu?	42
Dekalog oszczędzania	44
Jak wytrwać w oszczędzaniu?	45
Przydatne materiały	46
Zakończenie oszczędne w słowa	49

#WyzwanieOszczędzanie

Zanim zaczniesz wprowadzać
w życie dobre nawyki i zmieniać myślenie,
warto wiedzieć, jak... **NIE myśleć!**

MITY O OSZCZĘDZANIU

#WyzwanieOszczędzanie

Piecz sama chleb – będzie taniej,
zrób sama mleko roślinne – będzie taniej,
zrób sama jogurt – będzie taniej, zrób sama...
Tak – wszystko można zrobić samemu.
Będzie na pewno taniej i zdrowiej, ale... czas!
Zadaj sobie pytanie: Ile musiałabym mieć
czasu, żeby zrobić te wszystkie rzeczy?
Czas to pieniądź. Może lepiej
poświęcić go na inne rzeczy?

Oszczędzanie
jest dla bogatych

Nie ma sensu
oszczędzać,
bo inflacja i tak zje
nasze oszczędności

Kup dziś, jutro
już nie będziesz
musiał...

Im więcej kupujesz,
tym więcej
oszczędzasz...

Odłożę na koniec
miesiąca

Nie mam
z czego
oszczędzać

Oszczędzanie
jest dla biednych

Nie ma sensu
oszczędzać – nie wiadomo,
ile jeszcze pożyję...

Oszczędzanie
w skarpecie jest
bezpieczniejsze
niż w banku

PRZESĄDY O OSZCZĘDZANIU

Jak swędzi lewa ręka,
to niebawem powinien
być przelew!

Nie wolno stawiać
torebki na ziemi!

Opłaca się mieć
czerwony portfel...

W portfelu trzeba
mieć **łuskę karpia!**

Nie można **wydawać**
w poniedziałek dużych
pieniędzy, bo cały tydzień
będzie taki!

KRÓTKA INSTRUKCJA OSZCZĘDZANIA

#WyzwanieOszczędzanie

1. Sprawdź listę wymówek, aby już nigdy nie zawracać sobie nimi głowy: WWW.WYZWANIEOSZCZEDZANIE.PL ←

2. Wyznacz **CEL** – ile chcesz zaoszczędzić?

3. Przeanalizuj swoje przychody i wydatki – na co **TRACISZ** najwięcej pieniędzy?

4. Zaplanuj spłatę długów i zacznij je spłacać.

5. Zaprojektuj swój **BUDŻET** na najbliższe miesiące.

6. Wybierz swoją **METODĘ** oszczędzania.

7. Staraj się obniżyć niezbędne **KOSZTY** (np. podczas gotowania).

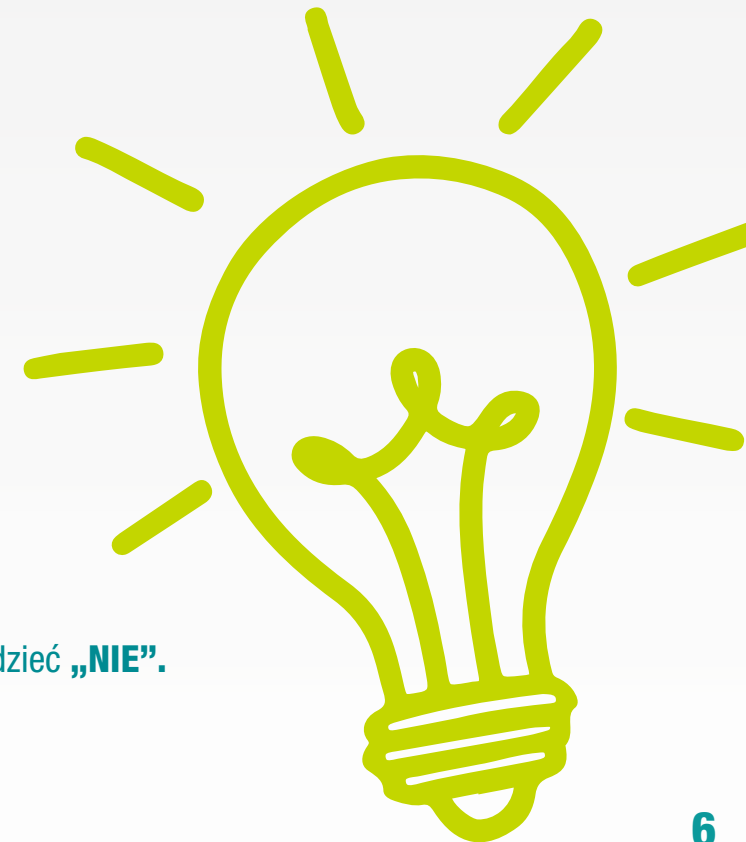
8. Kupuj **ŚWIADOMIE** (korzystaj, np. z listy zakupów). ✕

9. Zbieraj **INSPIRACJE** – internet jest ich pełen!

10. Zanim kupisz – **ZASTANÓW SIĘ**, czy możesz tę rzecz pożyczyć.

11. **NEGOCJUJ** wszędzie tam, gdzie się da!

12. Bądź asertywny, także w stosunku do własnych zachcianek – czasem warto powiedzieć „**NIE**”.

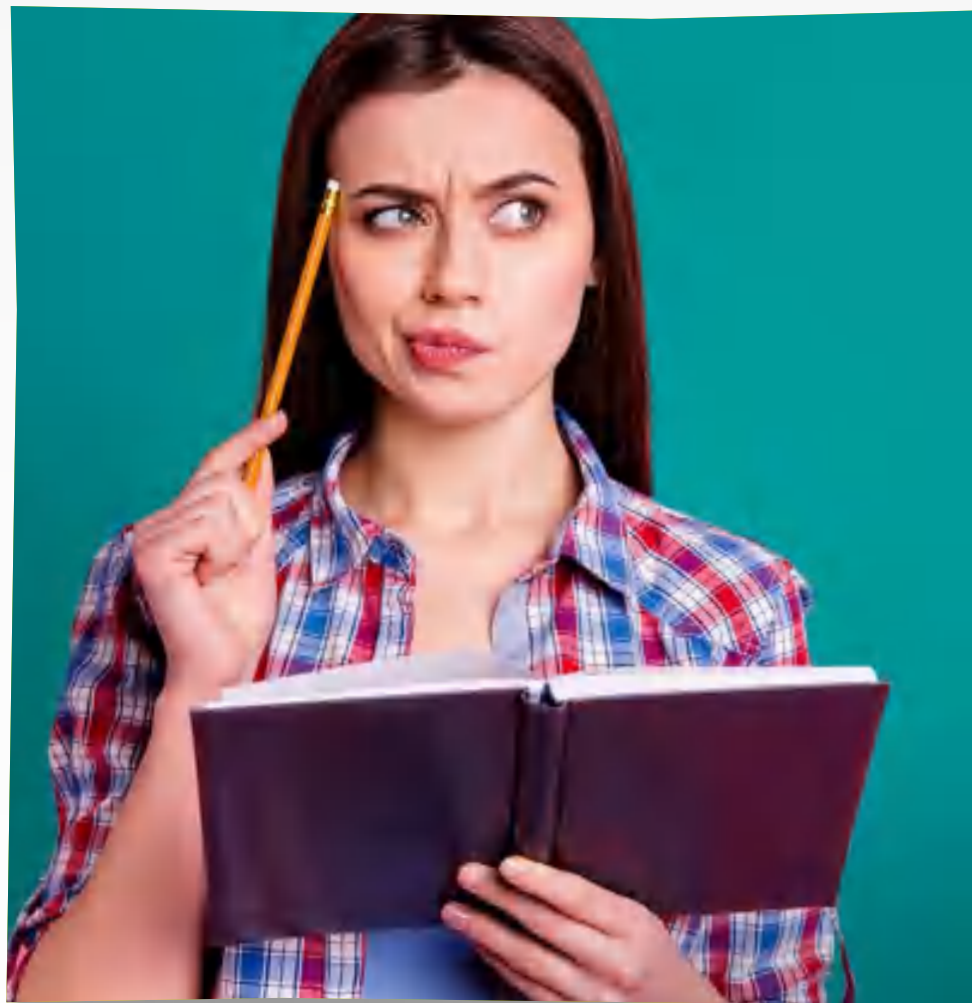
DOBRE PORADY NA DZIEŃ DOBRY

#WyzwanieOszczędzanie

Od czego zacząć? Oczywiście – **od planowania!** Dobry plan to początek sukcesu. Poszukaj najlepszej dla Ciebie aplikacji do planowania domowego budżetu. Dzięki niej zobaczysz, ile wydajesz, na co i gdzie możesz zaoszczędzić. Pamiętaj, że **oszczędzanie nie oznacza, że nie możesz kupować.** Możesz i potrzebujesz! Warto jednak robić to mądrze – tego można się nauczyć.

PLANOWANIE BUDŻETU

- ✓ Znacznie łatwiej jest odłożyć cokolwiek, kontrolując wydatki. Dobry plan to podstawa, i to nie tylko w finansach!
- ✓ Aby sprawdzić, ile kosztuje mnie miesięczne wyżywienie, zbieram rachunki. O tej metodzie oszczędzania przeczytałam w gazecie w latach 90. Stwierdziłam, że warto spróbować. Udało się, a oszczędności zachęcały do kontynuowania tej metody.
- ✓ Trzeba planować nie tylko wydatki cykliczne, ale też okazjonalne i nieprzewidziane.

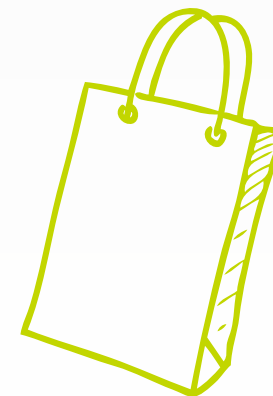
DOBRE PORADY NA DZIEŃ DOBRY

#WyzwanieOszczędzanie

JAK SIĘ DOBRZE TARGOWAĆ? :)

- # Na początek po prostu zapytaj o **RABAT** i zasugeruj, że zapłacisz od razu, jeśli cena będzie niższa.
- # Powiedz, że chętnie kupisz **WIĘCEJ**, ale z rabatem.
- # Zgódź się na pełną cenę, ale tylko po dodaniu **GRATISU**.
- # Zapytaj, co musisz zrobić, aby **OTRZYMAĆ** rabat.

DOBRE PORADY NA DZIEŃ DOBRY

#WyzwanieOszczędzanie

OSZCZĘDZANIE PODCZAS ZAKUPÓW

- ✓ Polecam porównywarki i inne przydatne portale z wyszukiwaniem dobrych cen i okazji. Wtedy nagle cena potrafi stopnieć, np. z 6 000 zł do 5 200 zł.
- ✓ Obecnie mieszkam w Anglii, korzystam z jednego z wielu rozwiązań typu moneyback. W 2020 r. zaoszczędziłam prawie 200 funtów!
- ✓ Warto zwrócić uwagę na przydatne portale do porównywania cen (ale też z dozą nieufności), albo do znajdowania kodów rabatowych i promocji. No i obowiązkowo strony z aukcjami internetowymi, bo przecież zawsze można kupić sprzęt z drugiej ręki w pełni sprawny, a tańszy.

DOBRE PORADY NA DZIEŃ DOBRY

#WyzwanieOszczędzanie

- Lubię okazje zakupowe i kluby rabatowe.
- W kwestii zakupów online korzystam z opcji Smart na aukcjach internetowych. Zaoszczędziłem prawie 1 000 zł na przesyłkach!
- Paragony! Jeżeli rzecz jest bardzo droga i ma gwarancję – mam kopię paragonu.
- Korzystam z opcji Smart Saver w moim banku – za każdym razem, kiedy płacę kartą lub robię przelew, odkłada mi się 10% na subkonto. Sama bym tego nie robiła.

10 PORAD, JAK OSZCZĘDZAĆ Z GŁOWĄ

#WyzwanieOszczędzanie

Oszczędzanie to zadanie i łatwe, i trudne. Łatwość polega na tym, że istnieje mnóstwo automatycznych mechanizmów, usług finansowych, które w lokowaniu oszczędności pomagają, więc nie jest to rocket science. Trudność polega na tym, że oszczędzać trzeba z głową. A nie każdy wie, co to znaczy. Po przeczytaniu kilku poniższych porad będziesz dobrze wiedzieć, o co chodzi.

1. WYZNACZ SOBIE CELE W OSZCZĘDZANIU

Odkładanie pieniędzy wymaga motywacji. A motywacja jest większa wtedy, gdy wiemy, dokąd idziemy. Cele oszczędnościowe to taka latarnia morska, która wytycza nam ścieżkę na drodze do zamożności, albo po prostu bezpieczeństwa finansowego. Więcej o tym w artykule: „Bez celu to bez sensu? Jak zabrać się za oszczędzanie, żeby przetrwać?” (subiektywnieofinansach.pl)

2. PODZIEL OSZCZĘDNOŚCI

NA KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE

Nie ma nic gorszego niż demobilizacja. Jeśli już zabierasz się za oszczędzanie, to bądź w tym konsekwentny/-a i nie podbieraj oszczędności. Ale jak to zrobić? Podziel oszczędności na krótkoterminowe – na wszelki wypadek – i długoterminowe, czyli strategiczne. Te ostatnie traktuj jako „nie do ruszenia”. W razie pilnej potrzeby, co najwyżej uruchom te krótkoterminowe.

3. NAJPIERW PODUSZKA FINANSOWA, POTEM INWESTOWANIE

Są dwa etapy gromadzenia oszczędności. Pierwszy to zapewnienie sobie finansowego bezpieczeństwa, tzw. poduszki finansowej. A więc zgromadzenie pieniędzy, których użyjemy jako awaryjnego funduszu, gdy coś w życiu pójdzie nie tak. Te pieniądze mają być dostępne w każdej chwili, czekać na swój moment

Maciej Samcik

dziennikarz finansowy, założyciel blogów
Subiektywnieofinansach.pl i Homodigital.pl

na depozycie lub koncie oszczędnościowym. Drugi etap to gromadzenie kapitału na przyszłość – funduszu spełniania marzeń w czasie, gdy nie będziemy już mogli lub chcieli pracować. Nie wolno tych dwóch etapów ze sobą mieszać. Za inwestowanie nie bierzmy się, jeśli nie mamy poduszki finansowej. Nie inwestujmy też pieniędzy, na które składa się poduszka. I z drugiej strony – w żadnym wypadku nie próbujmy dobrać się do pieniędzy na funduszu spełniania marzeń, gdy mamy jakiś bieżący problem natury finansowej.

4. NIE DAJ SIĘ NABRAĆ NA „ZYSK BEZ RYZYKA”

W oszczędzaniu nie wolno chodzić na skróty. Jeśli chcesz osiągnąć dochód wyższy, niż w banku lub lokując oszczędności w obligacje skarbowe, musisz podjąć ryzyko, że wartość oszczędności może się wahać, a ewentualny dochód nie jest gwarantowany. Ktokolwiek będzie cię przekonywał, że możesz zarobić ileś-tam procent rocznie bez ryzyka, albo że jakiś-tam zysk jest gwarantowany – jest łgarzem. Tam, gdzie potencjalnie można zarobić więcej, niż w banku, jest też mniejsze lub większe ryzyko, że – przynajmniej w krótkim terminie – zarobi się więcej lub mniej, lub w ogóle (albo się straci). Więcej o tym w artykule: „Co zrobić

z pierwszymi uciulanymi pieniędzmi?” (subiektywnieofinansach.pl)

5. TRZYMAJ PIENIĄDZE W RÓŻNYCH MIEJSCACH

Niezależnie od tego, czy oszczędzasz w banku, czy też w inny sposób, pamiętaj o tym, żeby podzielić pieniądze na kilka miejsc. Choćby po to, żeby zabezpieczyć się przed skutkami ewentualnych przerw w dostępie do pieniędzy. Tak, jak wyjeżdżając za granicę, warto mieć co najmniej dwie karty płatnicze, najlepiej różnych organizacji płatniczych, tak oszczędności warto trzymać nie tylko w jednym „skarbcu”.

10 PORAD, JAK OSZCZĘDZAĆ Z GŁOWĄ

#WyzwanieOszczędzanie

6. PAMIĘTAJ, ŻE W DŁUGIM TERMINIE RYZYKO SPADA

Lokowanie części zgromadzonych już oszczędności poza bankiem łączy się z koniecznością zaakceptowania wahlności tej części pieniędzy. Nigdzie poza bankiem nie ma gwarancji określonego oprocentowania oraz gwarancji państwowej, że pieniądze i odsetki zostaną klientowi zwrócone. Wahlność jest ceną za oczekiwany wyższy dochód. Im dłuższa inwestycja, tym mniejsze jest ryzyko, że wahlność przyniesie straty. A to dlatego, że w długim terminie krótkoterminowe wahania (a to one odpowiadają za największą część wahlności wartości inwestycji) wzajemnie się znoszą i przestają mieć znaczenie.

7. NIE LEKCEWAŻ DROBNYCH PROCENTÓW ANI KWOT

Może ci się wydawać, że kilka złotych więcej lub mniej zysku z oszczędności to sprawa bez znaczenia. I że nie warto walczyć o jakiś drobny, dodatkowy zysk. Błąd. W oszczędzaniu obowiązuje zasada: „ziarno do ziarnka...”. Proces oszczędzania pieniędzy nie zaczyna się w poniedziałek i nie kończy w środę. To może trwać wiele lat. W ciągu tych wielu lat potencjalnie niewielkie kwoty urastają do poważnych rozmiarów. Nie ma powodu, żeby dziś rezygnować z kilku, kilkunastu złotych wyższego dochodu, gdy w skali, np. 20-30 lat, dzięki takiemu podejściu, uskładamy kilka-, kilkanaście tysięcy złotych więcej.

8. NIE STAWIAJ NA JEDNEGO KONIA

Żeby mieć szansę na nieco wyższy zysk, nie musisz przeznaczać całej posiadanej kwoty oszczędności na inwestycję o wyższym ryzyku. Tak naprawdę dla ciebie powinien liczyć się dochód z całego portfela. A zatem możesz trzymać 90 proc. pieniędzy w bezpiecznym miejscu, a 10 proc. przeznaczyć na oszczędzanie, np. poza bankiem. Pozwoli ci to z jednej strony spać spokojnie, a z drugiej strony – mieć szansę na domieszkę zysku w portfelu.

9. NA ŻŁOTYM ŚWIAT SIĘ NIE KOŃCZY

Rozsądny oszczędzający nie uzależnia losu swoich oszczędności ani od jednego miejsca, ani od jednej waluty. Tę część oszczędności, która ma charakter długoterminowy, ma być w przyszłości funduszem spełniania marzeń, proponuję w choćby niewielkiej części uzupełnić o depozyt w jednej z najważniejszych walut obcych. W portfelu pojawi się wówczas nowy element ryzyka (ryzyko walutowe), ale oszczędności będą w pewnym – choćby niewielkim – stopniu zaimpregnowane na ewentualne kłopoty polskiej gospodarki.

10. TRZYMAJ SIĘ OBRANEGO KURSU

Realizując swoją strategię oszczędzania, bądź konsekwentny. Nie zmieniaj kursu pod wpływem kaprysu chwili, czy odruchów paniki. W oszczędzaniu najcenniejszą walutą jest rozsądek.

SUBIEKTYWNE O OSZCZĘDZANIU

1. WARTO MIEĆ SWOJE MECHANIZMY OSZCZĘDZANIA!

WARTO MIEĆ PEWNE MECHANIZMY OSZCZĘDZANIA NIEZALEŻNIE OD TEGO, CZY MAMY MNIEJ CZY WIĘCEJ PIENIĘDZY

W OKRESACH, KIEDY MAMY WIĘCEJ PIENIĘDZY, NAWYKI ZACZĄJĄ DZIAŁAĆ

MOŻE SZYBKO DOSTOSUJE MODEL KONSUMPCJI DO BUDŻETU, JAKIM DYSPONUJESZ

2. DLACZEGO WARTO OSZCZĘDZAĆ?

ZADOWOLENIE, STAN UMYSŁU
KAROSĆ
SPRAWIANIE SOBIE RADOŚCI

POCZUCIE NIEZALEŻNOŚCI WENIEJTRZNY SPOŁOŻY
MIE NIE MUSI
2 MIESIĄCE UKŁOPU
PRYWATNA OPIEKA MEDYCZNA

BUDOWA FUNDUSZU SPEŁNIENIA MARZEŃ
W PRZYSZŁOŚCI BĘDĘ MIEĆ WIĘSZY STANDARD ŻYCIA
PASJA, NA KTÓRĄ TERAZ NIE MAM CZASU

ZMIANA PRACY JAK MI SIĘ NIE PODoba

3. JAK TO WDRÓŻYĆ?

MUSISZ NIEDZIEĆ ILE, NA CO WYDAJESZ!

PANUJ NAD BUDŻETEM

CZĘŚĆ SZTYWA CZĘŚĆ ELASTYCZNA

np. RATY, ABONAMENT JEŻELI RATA YES! NIE BODĘ KOLEJNEGO KREDYTU

MONITORUJ WYDATKI
WIDZYSZ, ŻE DZIEJE SIĘ COŚ NIETYPOWEGO

JEŻELI PRZEŁADCA 1% SZKARPI KOSZTY

ABONAMENTY

CZASAMI NIE PANUJEMY NAD SUBSKRYPCYJAMI
PŁACIMY ZA COŚ, Z CIEGO NIE KORZYSTAMY

ZEJDŹ Z DŁUGU %

JEŚLI MASZ KILKA
W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI SPŁAĆ NAJWIĘSZEJ OPROCENTOWANY

DBAJ O PŁYNNOŚĆ FINANSOWĄ

4. JAK KONTROLOWAĆ WYDATKI?

APLIKACJE BANKOWE

APLIKACJE POZABANKOWE

TABELKA

ASISTENT FINANSOWY W eBanku

KATEGORYZOWANIE WYDATKÓW PŁACONYCH KARTĄ

KAZDZIE MA SWOJ SPOSOB!
WAŻNE, ŻEBY BYŁ SKUTECZNY

5. BEZBOLESNE SPOSOBY NA OSZCZĘDZANIE

KONTO IKE, IKZE

OSZCZĘDZANIE NA PODATKACH
REGULARNE OSZCZĘDZANIE

ODKŁADANIE "RESZTÓWEK" PRZY PŁACENIU KARTĄ

ZAOKRĄGLENIA TRANSAKCYJ IDĄ AUTOMATYCZNIE NA MOJE KONTO OSZCZĘDNOŚCIOWE

PREMIA OD SOBIE

CO MIESIĄC ODKŁADAM PROCENT DOCHODU

PREMIA OD PODNYŻKI
ODKŁADAM + 5%

ROBIMY CZYŚCZENIE WARSZAWY IUB MAŁEJ ŚWIADOMIE

6. POMYŚL NA PIERWSZE OSZCZĘDNOŚCI

ODKŁADASZ REGULARNIE 10 000zł NA KONTO OSZCZĘDNOŚCIOWE

50% ZOSTAJE

50% PRZENOSISZ

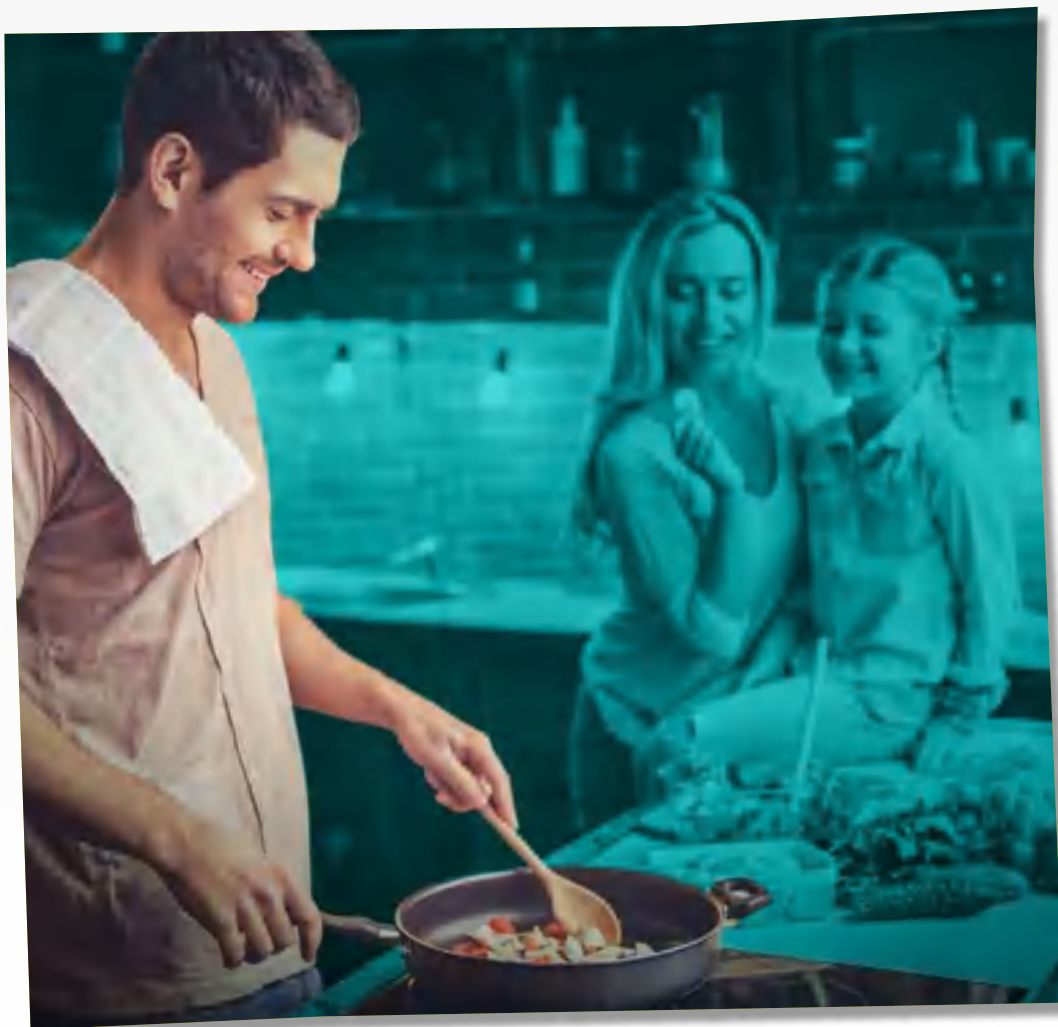
DYWERSYFIKACJA OSZCZĘDNOŚCI

BEZPIECZNY FUNDUSZ

OBLIGACJE SKARBOWE

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOTOWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

Gotowanie. Z pozoru jedna z najbardziej zwykłych codziennych czynności. A jednak – **czas** spędzony **w kuchni** może obfitować w inspirujące i kreatywne **sposoby na oszczędzanie**. Oto najciekawsze porady, które ukazały się na naszej grupie:

- ✓ Obiad ugotowałam z zapasów, które zwykle mam na czarną godzinę. Marynowanie jest przecież fajne i pozwala na przygotowanie niezłej spizarki zapasów.
- ✓ Poszłam na zakupy głodna i oczywiście kupiłam za dużo. Dość często popełniam ten błąd i złoścę się na siebie, bo bardzo nie lubię marnować jedzenia.
- ✓ W Krakowie są grupy foodsharingowe i można tam oddać lub wymienić jakieś jedzonko. Było też kilka miejsc, gdzie można było zostawić jedzenie, którego my nie zjemy, żeby ktoś inny skorzystał i się nie zmarnowało. Nawet knajpki robią takie akcje, że przed zamknięciem jest taniej. Jest też apka, która pomaga uratować jedzenie przed zmarnowaniem.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOTOWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

- ✓ Od paru lat, odkąd mam kuchenne urządzenie wielofunkcyjne, gotuję częściej, ale w mniejszych porcjach, więc nic się nie marnuje. Dodatkowo, gdy widzę, że nie zdążę zjeść np. pomidorów – przerabiam je na sos. Gdy mam jabłka – na dżem do naleśników lub nadzienie do szarlotki.
- ✓ Mam listę zakupów i cel „co mam kupić”. Inne akcje mnie nie przyciągają.
- ✓ Sama na święta planuję minimum – zjeść, ale z umiarem. Nie chcę, by świąteczne jedło ciągnęło się do Trzech Króli, jak to bywało rokrocznie...
- ✓ Ja mam inny sposób – postanowiliśmy schudnąć przed świętami i wyjadamy resztki z lodówki, nie dokupując na razie nic... Zabiłabym za batonika! ;)

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOTOWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

- ✓ Generalnie, ponieważ jestem alergikiem, większość posiłków tworzę od podstaw i urządzenie wielofunkcyjne jest dla mnie wybawieniem. Ale fakt, cena początkowa jest zaporowa. Natomiast gdy się je kupi w promocji (nieoprocentowane raty), to śmiem twierdzić, że oszczędza się na ratę przez oszczędne gotowanie.
- ✓ Po pierwsze – robię sobie plan. Po drugie – robię zakupy zgodnie z listą zakupów w aplikacji. Po trzecie – wszystkie nadwyżki od razu mrozę, wekuję lub zawożę do Domu Brata Alberta – panowie zawsze bardzo się cieszą z takiego domowego jedzonka.
- ✓ Widzę, że muszę się jeszcze dużo nauczyć, jeśli chodzi o planowanie posiłków. Mnie ratują słoiki wege, które zrobiłam i zawekowałam latem, (wciąż) spore zapasy kasz, makaronów, ryżu z kwietnia i duże zapasy mrożonych ryb, mięs. Z natury jestem chomikiem i czasem ta natura mnie ratuje. Mimo niemałych zapasów, wciąż kupuję i kupuję, choć dokładam starań, by tego zaprzestać.

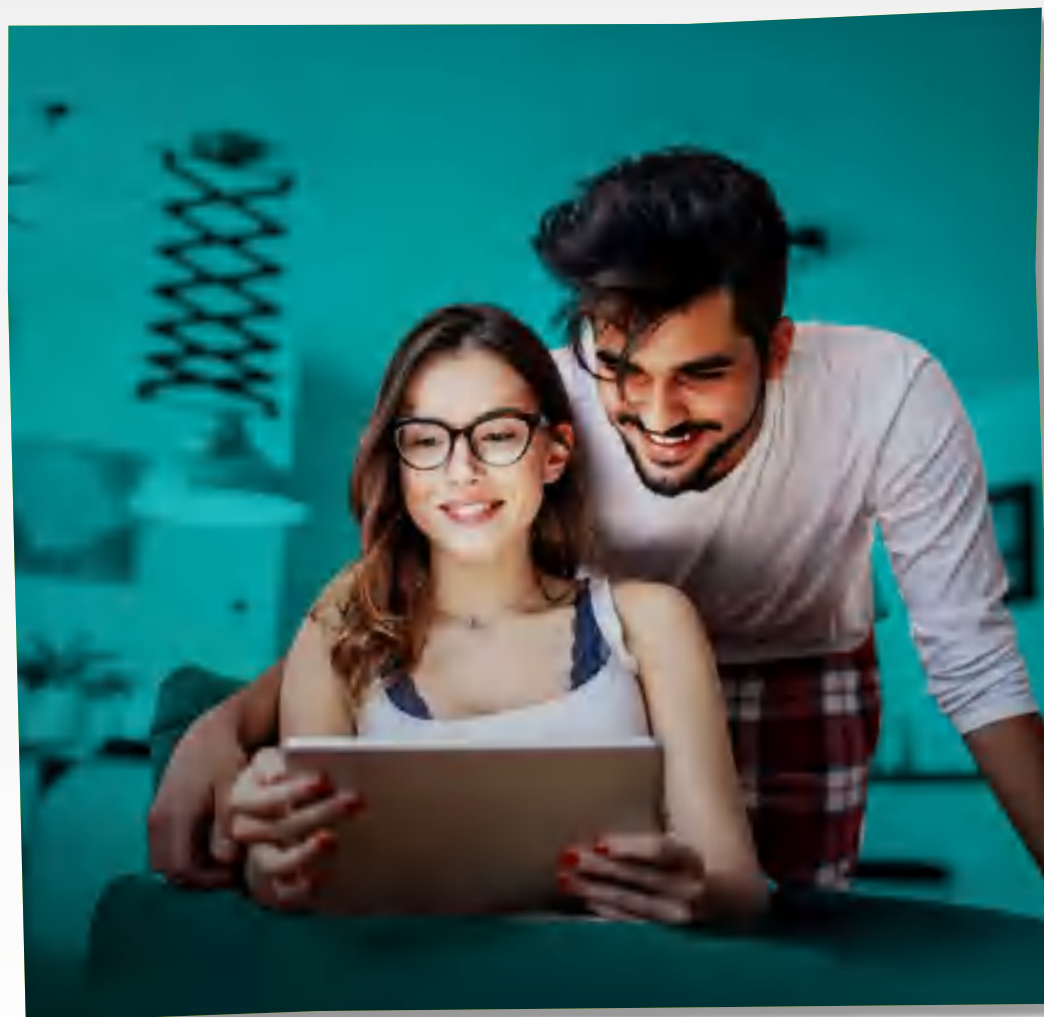
OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOSPODAROWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

RACHUNKI

Dom kojarzy nam się z bezpieczeństwem, ciepłem, rodziną. Dom jest również przestrzenią, w której żyjemy. Staje się więc także przestrzenią na **doświadczenia i eksperymenty** związane z oszczędzaniem. Oto, co na ten temat mieli do powiedzenia nasi grupowicze:

- ✓ Wiele jest programów wspierających zakup i instalację źródeł ogrzewania – zarówno z budżetów unijnych, jak i lokalnych. W mojej gminie trwa już 3 cykl takich inwestycji, warto więc zorientować się, czy nie ma akurat dopłat.
- ✓ Telefon na kartę (50 zł na pół roku plus net za doładowanie), do lapka net mobilny 10 zł/mies. W sumie to co miesiąc płacę tylko rachunki za media (prąd, gaz, ubezpieczenie itd.).
- ✓ Inteligentne gniazdko to rozwiązanie całego problemu. Obecnie dostępne już za 30-35 zł w marketach. I nie wymagają żadnych przeróbek instalacji – są wpinane w obecne gniazdko na zasadzie bypassu. Takie gniazdko możemy zaprogramować – kiedy mają się wyłączyć, kiedy włączyć.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOSPODAROWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

- ✓ Ja mam prąd na kartę i jestem zadowolona. Płacę za to, co zużyję.
- ✓ Płaciłam przez bardzo długi czas abonament komórkowy i to blisko 100 zł, albo nawet więcej, aż w końcu postanowiłam przejść na kartę i okazało się, że w zupełności mi wystarcza doładowanie za 25 zł (na rozmowy, SMS-y i internet).
- ✓ Wiele osób poleca też prąd, ale z odpowiednio skonfigurowanymi taryfami, aby grać taniej. Inne opcje to pompy ciepła i fotowoltaika na dachu do prawie darmowego zasilania pomp oraz kolektory słoneczne do przygotowania ciepłej wody.
- ✓ Ja zrezygnowałam ze wszystkich subskrypcji. Zamiast tego kupuję dostęp do pojedynczych filmów, które rzeczywiście chcę obejrzeć. To nie tylko spora oszczędność, ale też dostęp do lepszych filmów.
- ✓ LPG z butli jest chyba najdroższym rozwiązaniem jako ogrzewanie (a przynajmniej było, jak jeszcze miałam okazję korzystać). Przejście na gaz z sieci obniżyło zdecydowanie moje rachunki.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOSPODAROWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

OSZCZĘDZANIE W ŻYCIU CODZIENNYM

- ✓ Ja ostatnio zastąpiłem jednorazowe maszynki/nożyki do golenia maszynką wielorazową. Wymieniam tylko żyletki.
- ✓ Termos z kawą i porządna, wolna od szkodliwego plastiku butelka na wodę (aluminiowa lub z tworzywa). Jedno lub drugie towarzyszy mi praktycznie codziennie. Przestałem w ogóle kupować wodę butelkowaną.
- ✓ Robię ze słoików „tymczasowe doniczki” na zioła lub osłonki na doniczki.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOSPODAROWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

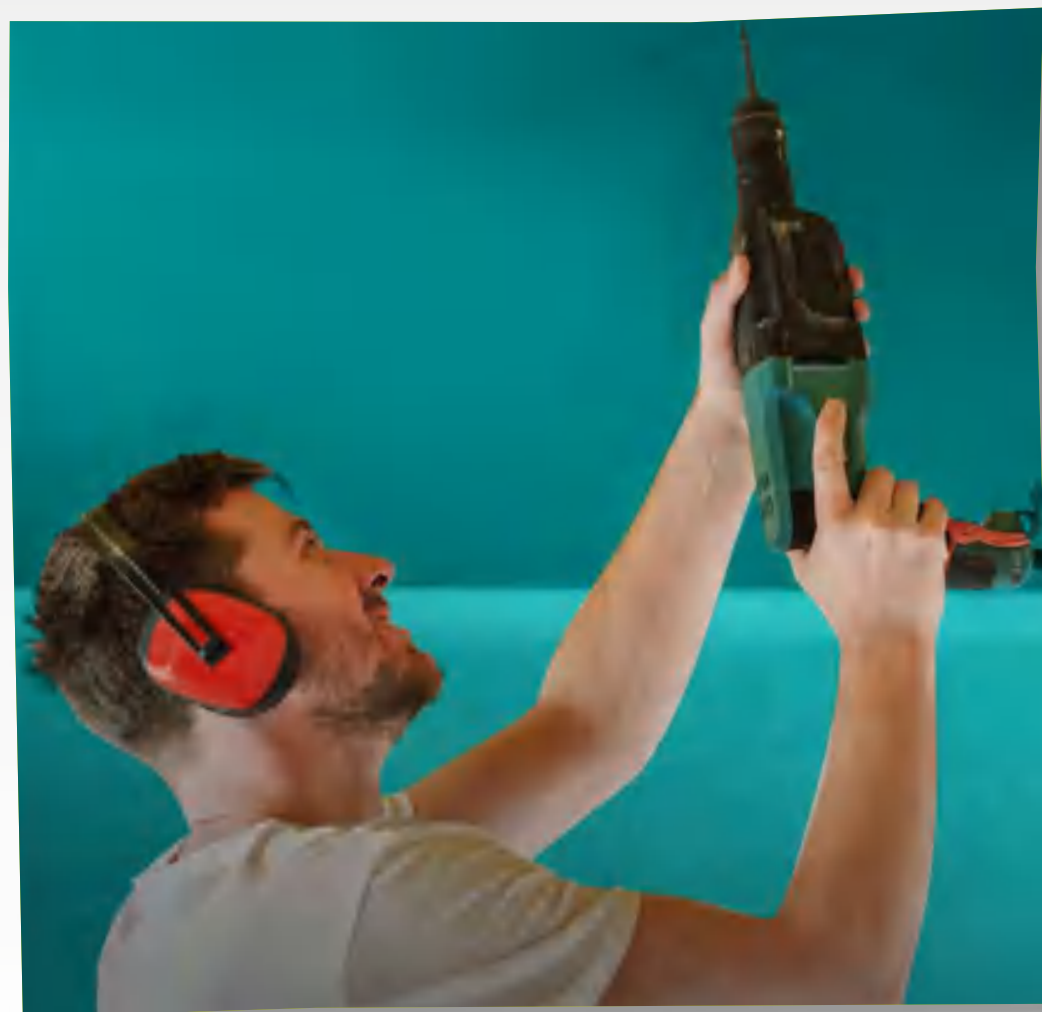
- Zawsze mam pod ręką torby na zakupy.
- Wykorzystuję szklane pojemniki po świeczkach, dżemach, musztardzie, jako szklanki do napojów.
- Wielorazowe wkładki higieniczne, kubeczek menstruacyjny, ocet zamiast płynu do czyszczenia i większości detergentów, wieczne pióro zamiast długopisu i wiele innych w duchu zero waste.
- Wielorazowe artykuły higieniczne: pieluchy, myjki dla dziecka, płatki kosmetyczne itp.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOSPODAROWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

SPRZĘT DOMOWY

- ✓ Kupując jakikolwiek produkt, trzeba zastanowić się (a najlepiej spisać), czego od niego oczekujemy i do czego ma nam służyć. Wtedy łatwiej dobrać dodatkowe funkcje i nie brać opcji, z których w ogóle nie będziemy korzystać.
- ✓ Pamiętajcie, że zawsze warto spytać o sprzęt sąsiada, przyjaciółkę, mamę itd.
- ✓ Ponowny obrót, albo jeszcze lepiej aukcje i portale ogłoszeniowe. Poszukiwania mało używanego sprzętu w dobrej cenie (i często jeszcze na gwarancji) – w zgodzie z zasadą zero waste! Zamiast wprowadzać kolejny nowy przedmiot do obrotu, korzystajmy z tych już dostępnych.
- ✓ Wiele jest też stron, na których można porównać dwa modele sprzętu (np. model niższy/wyższy tego samego producenta) i sprawdzić, czym one naprawdę się różnią.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOSPODAROWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

- ✓ Sprzedaję, kiedy chcę wymienić sprzęt na nowszy/inny model. W ten sposób można prawie bezboleśnie (z niewielką sumą do dorzucenia) zmienić monitor, tv etc. na taki, który aktualnie spełni moje wymagania. Warto jednak trzymać pudełka i inne elementy, takie jak instrukcje, przejściówki i wszystko, co dostaliśmy ze sprzętem – wtedy łatwiej go sprzedać.
- ✓ Kupowanie naprawdę wartościowych rzeczy – rzeczy na lata!
- ✓ W mojej wiosce działa bardzo prędko wypożyczalnia sąsiedzka :) Wszyscy z grubsza już wiedzą, kto ma jakie sprzęty i do kogo należy się udać po odpowiednie narzędzie.
- ✓ Zaglątajcie na „grupy wymiankowe” na Facebooku.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOSPODAROWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

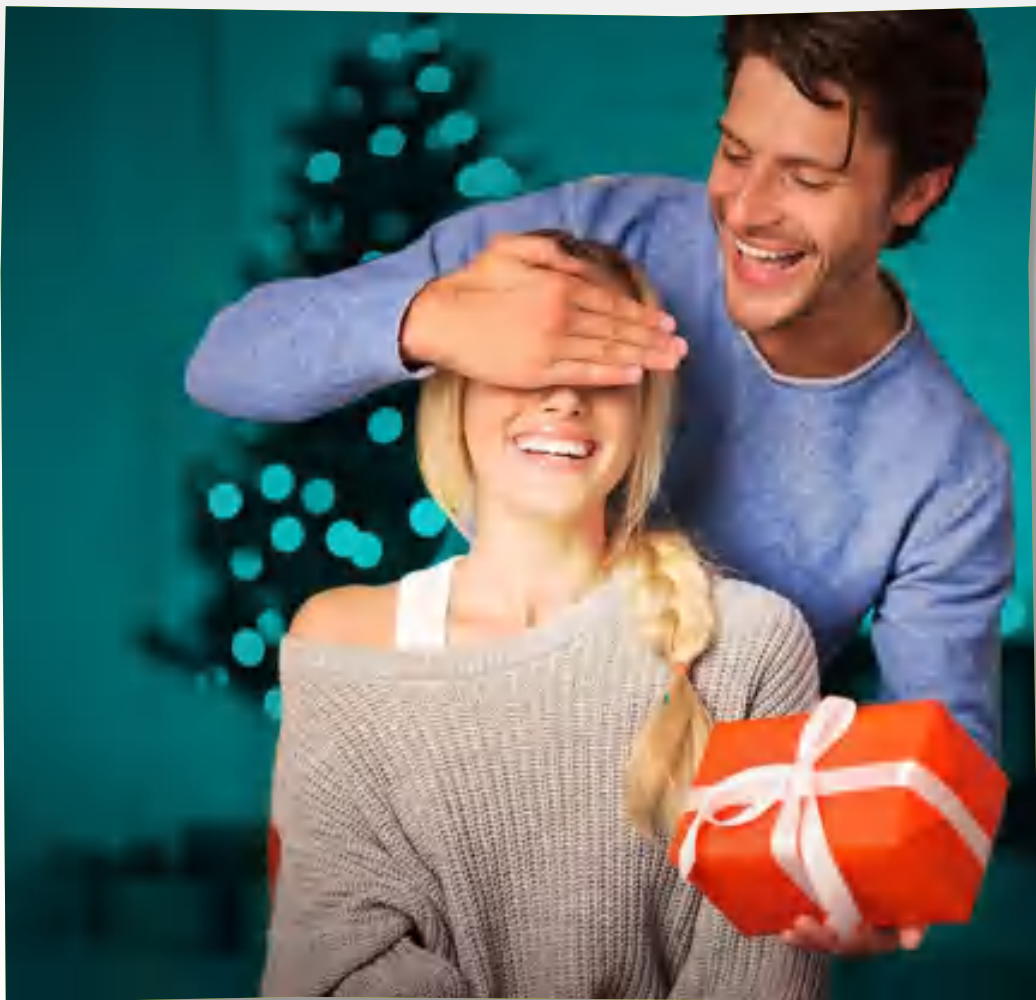
PREZENTY

- ✓ Unikatowość – najlepszy prezent to taki, który trafi w gust, a na dodatek jest własnoręcznie zrobiony. Dwa lata temu zrobiłam mężowi kalendarz adwentowy. Zamiast czekoladek były drobiazgi wędkarskie. Do tej pory go wspomina z bananem na twarzy :-D
- ✓ Prezent powinien zadowalać nie nas, lecz osobę obdarowaną. Nie każdy lubi otrzymywać „wspomnienia”, nie każdy lubi otrzymywać „przeżycia”. Istnieją domatorzy, dla których taki prezent będzie tylko stresujący, zwłaszcza teraz. Wolę więc scyzoryk. Także chcąc komuś zrobić prezent, staram się schować mój gust do kieszeni i kierować się zdaniem tej osoby.
- ✓ Może to i nietypowe oszczędzanie, ale od siostry dostałam całą serię książek skompletowanych na aukcjach charytatywnych dla zwierząt. Najlepszy prezent ever!

OSZCZĘDZANIE PRZEZ GOSPODAROWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

- ✓ U nas z roku na rok innowacje! Najpierw pułap cenowy, żeby było sprawiedliwie. W tym roku losowanie – kto kogo dostanie. Dodatkowo wolę podpytać, kto co chce, bo raczej wszyscy praktyczni z natury. I wiecie co? Z wiekiem te skarpety stają się prezentem pożądanym! Tylko z lekką modyfikacją: „ocieplane i do chodzenia po domu”.
- ✓ Dla mnie prezent idealny to prezent chciany. Więc jak ktoś chce, to mogę mu kupić „przeżycie”, mogę mu kupić mop albo sto balonów. Nie muszę uważać tej rzeczy za fajną, ładną czy sensowną.
- ✓ Fajnie zapakowane, domowej roboty przetwory albo miód, który mam na stanie. Mogę upiec czyjeś ulubione ciasto, ze składników, które mam w domu.
- ✓ Kiedy faktycznie nie miałam kasy na prezenty, dawałam vouchery np. na osobistą 3-godzinną opiekę nad dziećmi – do pobrania w dowolnym czasie :)

10 PORAD, JAK KUPOWAĆ Z GŁOWĄ

#WyzwanieOszczędzanie

1. RÓB LISTY ZAKUPOWE

Wybierając się na zakupy spożywcze, poświęćmy kilka minut na sporządzenie listy zakupów. Dzięki niej nie tylko mniej wydamy, ale stracimy też mniej czasu, błąkając się między półkami. Listę produktów spożywczych warto sporządzić w oparciu o planowane posiłki. Jeżeli kupujecie w różnych sklepach, to rozdzielcie produkty według sklepu, w którym je kupujecie. Są platformy internetowe oraz aplikacje mobilne, które ułatwiają robienie zakupów. Pamiętajcie, że lista zakupów to dopiero pierwszy krok. Najważniejsze jest przestrzeganie tej listy na zakupach – czyli tylko i aż jedna zasada: nie kupować nic spoza listy.

2. ZNAJ SWOJE WYDATKI

Rozsądne kupowanie to takie, które nie powoduje utraty kontroli nad domowym budżetem. Dlatego warto jest po pierwsze wiedzieć, ile w skali miesiąca możemy wydać na poszczególne kategorie towarów lub usług (domowe rachunki, żywność, ubrania i buty, lekarstwa, transport, przyjemności), a po drugie – jakie mamy „wykonanie budżetu”, czyli ile mniej więcej kasy nam jeszcze zostało. Nie chodzi o to, żeby rozliczać się ze sobą z każdego grosza, ale żeby utrzymywać elementarną dyscyplinę. Pozwala ona nie wydawać pieniędzy bez sensu. A musisz wiedzieć, że przeciętna polska rodzina wyrzuca w błoto 7-8 proc. domowego budżetu, kupując rzeczy niepotrzebne, albo np. marnując żywność. Więcej na ten temat w artykule: „Pieniądze: jak nie wyrzucać ich w błoto? Osiem samcikowych patentów.” (subiektywnieofinansach.pl) →

3. ZAWSZE PORÓWNUJ CENY

Różnice cen między poszczególnymi sklepami bywają ogromne. Dlatego przed każdymi większymi zakupami należy odrobić pracę domową, a więc wejść

Maciej Samcik

dziennikarz finansowy, założyciel blogów
Subiektywnieofinansach.pl i Homodigital.pl

do internetu i porównać ceny danego produktu w poszczególnych sklepach. Wiadomo, że ceny internetowe nie zawsze znajdują odzwierciedlenie przy stacjonarnych zakupach, ale przeważnie tani sklep w sieci jest również dość tani w „realu”.

4. KUPUJESZ W SIECI? NIE ZAPOMINAJ O KOSZTACH DOSTAWY

Bardzo często wybieramy zakupy przez internet, widząc bardzo atrakcyjną cenę. Pamiętajmy jednak, że w przypadku sklepu w sieci zazwyczaj dochodzą też koszty dostawy. Często dopiero na samym końcu, gdy już finalizujemy zakup, okazuje się, że najwygodniejsze formy dostawy są drogie, bo sprzedawca po prostu część swojej marży „chowa” w opłacie za dostarczenie towaru.

5. NIE RÓB ZAKUPÓW „NA GŁODNIAKA”

Miałem kiedyś taki fatalny zwyczaj robienia zakupów spożywczych po południu. Kiedy wracałem głodny z pracy wydawało mi się, że wszystko jest mi potrzebne. Wychodziłem ze sklepu obciążony towarem niczym wielbłąd. A potem okazywało się, że połowy z tych kupionych rzeczy nie potrzebuję. Zmieniłem terminarz zakupów i zacząłem robić je rano. I wiecie co? Po trzech miesiącach zrobiłem podsumowanie, z którego wyszło, że moje wydatki spadły o 20 proc. Podobnie jest z innymi zakupami. Spontaniczność jest przyjemna, daje chwilowy zastrzyk pozytywnych emocji, ale na dłuższą metę sprzyja robieniu nieracjonalnych zakupów. Jeżeli coś Was urzeknie w sklepie i musicie to mieć, to... Wróćcie do domu, prześpijcie się z tym i dopiero wtedy – jeżeli ciągle musicie to mieć – dokonajcie zakupu.

10 PORAD, JAK KUPOWAĆ Z GŁOWĄ

#WyzwanieOszczędzanie

6. NIE BÓJ SIĘ TARGOWAĆ

Nie jesteśmy przyzwyczajeni do tego, żeby się targować. Cenę z wywieszki traktujemy często jak wyrocznię. Tymczasem w Polsce można negocjować ceny częściej, niż nam się wydaje. Robiłem to w sklepach z elektroniką, z ciuchami, w marketach meblowych. Oczywiście: w sklepie spożywczym nie negocjuję cen bułek, ani jogurtu. Ale jeśli robię zakupy wartościowych rzeczy, zawsze staram się trochę poprzekomarzać ze sprzedawcą. Nie zawsze się udaje, ale w końcu to nic nie kosztuje.

7. UNIKAJ KUPOWANIA WTEDY, GDY KUPUJĄ WSZYSCY INNI

Mój pomysł na tańsze zakupy opiera się na planowaniu. Kupując strój kąpielowy przed sezonem wakacyjnym, zapłacę za niego znacznie więcej, niż idąc na zakupy jesienią, w sezonie wyprzedaży. Z kolei ubranie do jazdy na nartach najtaniej kupię wiosną, gdy sklepy chcą się pozbyć zapasów. Zakupy elektroniki? Na pewno najtaniej nie jest w Black Friday, ani w czasie świątecznych „promocji”. Sklepy wietrzą magazyny w czasie ferii zimowych, wczesną wiosną. Podstawowa zasada brzmi: unikaj owczego pędu. Potrzebujesz czegoś? Zapisz w kajecie i zaplanuj zakupy tego czegoś na czas, w którym to sprzedawcy będzie bardziej zależało, żeby sprzedać, niż tobie, żeby kupić.

8. WARTOŚCIOWE ZAKUPY RÓB W PAKIETACH

Znacznie łatwiej „zasłużyć” na rabat, gdy w jednym sklepie wygenerujesz duży obrót, niż wtedy, gdy w pięciu wygenerujesz mały. Nawet, jeśli przy większych zakupach nie zadziała jakaś automatyczna promocja typu „trzeci artykuł 30 proc. taniej”, to pamiętaj, że sprzedawca też często ma do wykonania plan obrotów. I posiada pewne pole manewru, jeśli chodzi o udzielanie rabatów albo dorzucania dodatkowych rzeczy gratis.

9. UWAŻAJ NA RATY 0% I ODROČZONĄ PŁATNOŚĆ

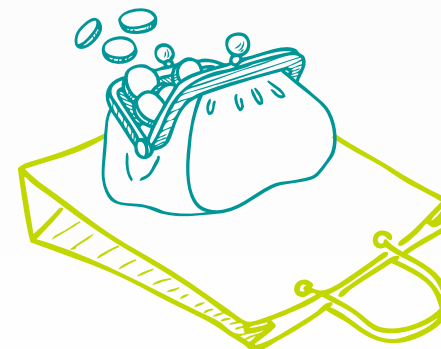

W wielu sklepach można kupować na raty oraz z odroczoną płatnością. I to wcale nie wiąże się z wyższą ceną. Czy unikać takich okazji? Bynajmniej. Ale trzeba mieć system kontroli wydatków, które nie powodują natychmiastowego zniknięcia kasy z portfela. Jeśli kupisz kilka rzeczy i nie musisz zapłacić za nie od razu, to możesz mieć złudzenie, że w portfelu pozostała jeszcze większa „moc nabywczą”, niż jest naprawdę. Warto mieć ewidencję przyszłych płatności i pieniądze, które będą na nie potrzebne, trzymać w rezerwie, a nie wydawać.

10. EWIDENCJONUJ PARAGONY

Dużym błędem, który popełnia większość konsumentów, jest bałagan w papierach. Każde zakupy powinny być udokumentowane paragonem i potwierdzeniem płatności. Paragony warto ewidencjonować choćby po to, żeby móc się nimi posłużyć w przypadku składania reklamacji. Przydadzą się także po to, żeby np. sprawdzić, jak wygląda wydatkowa część naszego domowego budżetu. Do ewidencjonowania paragonów warto używać zakupowych aplikacji mobilnych. Także niektóre banki w swoich systemach bankowości internetowej lub mobilnej udostępniają takie narzędzia. Warto z nich korzystać!

MACIEJ SAMCIK

NAJPOPULARNIEJSZE BŁĘDY W OSZCZĘDZANIU

1. BRAK KONTROLI WYDATKÓW

CZY WIESZ, ILE ŚREDNIO WYDAJESZ NA... W MIESIĄCU?

NIE MAMY ŚWIADOMOŚCI NA CO ILE WYDAJEMY

WYDAJEMY WSZYSTKO, CO MAMY

ROZWIĄZANIE:

1. ANALIZA

NA CO WYDAJESZ?
ILE WYDAJESZ?
MASZ NADMIAR CZY DEFICYT?

2. CIĘCIE KOSZTÓW

KTÓRE WYDATKI NADAJĄ SIĘ DO PRZYCIĘCIA?

3. PLAN ZMIAN

2.

ZAKUPY BEZ PLANU I LISTY

ZWŁASZCZA JEDZENIOWE

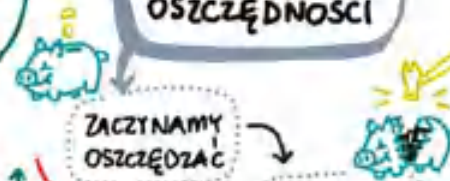
15-20% ZA DUŻO KUPUJEMY, A POTEŁ WYRZUCAMY

ROZWIĄZANIE:
PLANUJ ZAKUPY!

3.

PODBIERANIE SOBIE OSZCZĘDNOŚCI

ZACZYNAJĄ OSZCZĘDZAĆ

WYPŁACAMY W NAGŁEJ POTRZEBIE

OSZCZĘDNOŚCI NIE ROSNĄ

DEMOTYWACJA

ROZWIĄZANIE:

1. UMIEŚCIĆ OSZCZĘDNOŚCI NA KONCIE, KTÓREGO NIE WIDZĘ I DO KTÓREGO NIE ZAGŁĄDAM

(RACHUNEK OSZCZĘDNOŚCIOWY, KONTA W RÓŻNYCH BANKACH)

4.

JEDNORAZOWE WYDATKI, KTÓRE SĄ DO PRZEWIDZENIA, ALE NIE JESTEŚMY NA NIE PRZYGOTOWANI

OC SAMOCHODU

ITP. ...

ROZWIĄZANIE:

RÓŻNE KIESZENIE OSZCZĘDNOŚCIOWE NA RÓŻNE WYDATKI

FUNDUSZ PRZEWIDYWALNYCH POTRZEB

OSZCZĘDNOŚCI DŁUGO TERMINOWE

NIE SIĘGAM DO TEJ KIESZENI

5.

BRAK SYSTEMATYCZNOŚCI

ZAWSZE ODŁAŻAJ 10% Z PENSJI

SYSTEMATYCZNOŚĆ SIĘ OPŁACA

BEZ WZGLĘDU NA WYSOKOŚĆ PENSJI, MOJE OSZCZĘDNOŚCI CO MIESIĄC ROSNĄ

6.

ŹLE DOBRANA KWOTA, KTÓRĄ OSZCZĘDZAMY

NIE MA ZA MAŁEJ KWOTY OSZCZĘDNOŚCI

ZA AMBITNY PLAN NA OSZCZĘDZANIE

DEMOTYWACJA

7.

MYLENIE INWESTOWANIA Z OSZCZĘDZANIEM

OSZCZĘDZANIE NA NIEREGULARNE CZY NIEPRZEWIDYWALNE WYDATKI TO ZABEZPIECZENIE FINANSOWE

- TE CELE NIE BĘDĄ WYSOKO OPROCENTOWANE
- LATWY DOSTĘP DO PIENIĘDZY W KAŻDEJ CHWILI
- BEZPIECZNE FORMY OSZCZĘDZANIA

8.

WYZNACZANIE CELU OSZCZĘDZANIA

NAZWA KONTA
NAZWA CELU

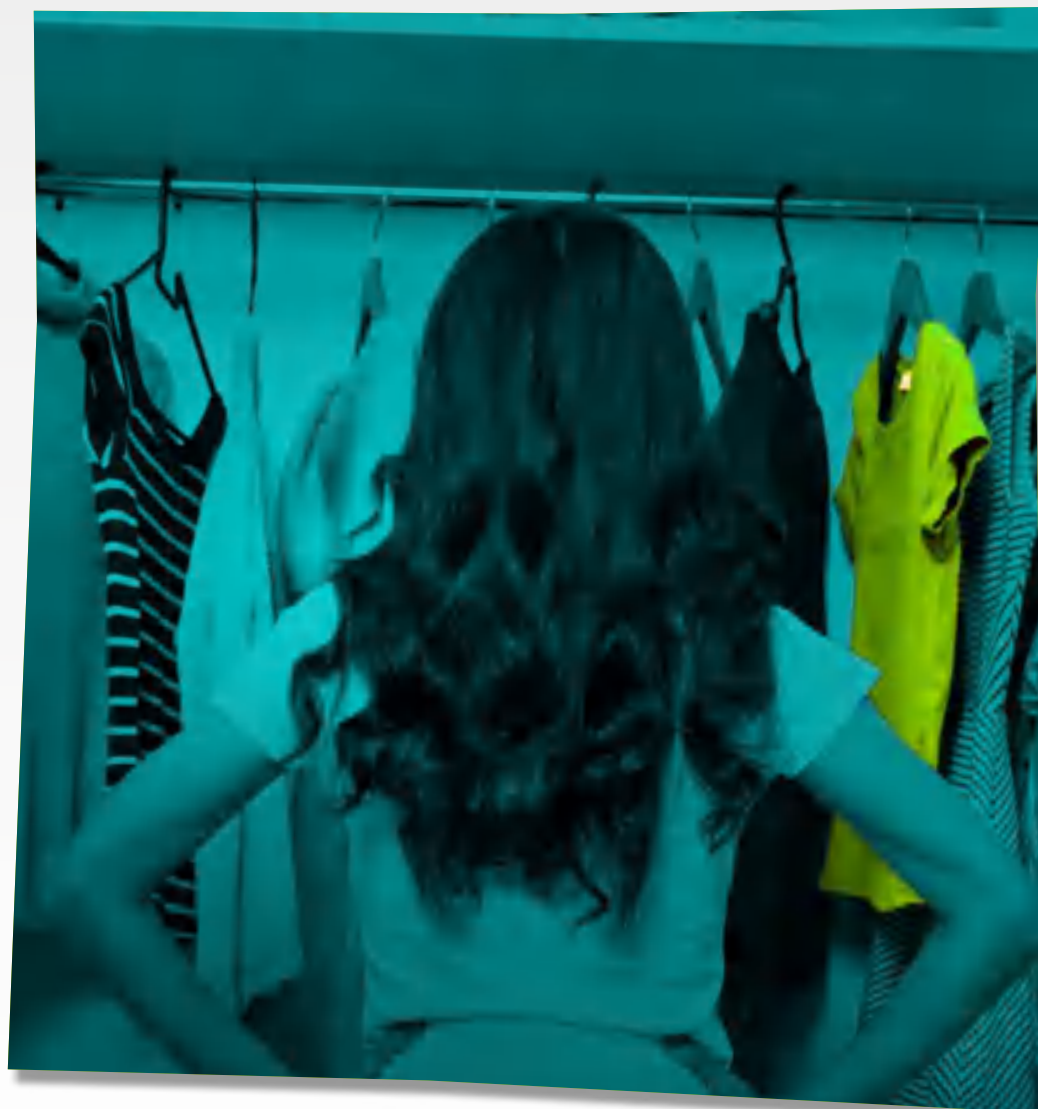
MOTYWACJA

OSZCZĘDZANIE PRZEZ UBIERANIE

#WyzwanieOszczędzanie

Ubrania to nieustanna pokusa. Lubimy ciuchy, lubimy się stroić, a zatem... **lubimy kupować!** Moda to finansowa **studnia bez dna**. Warto więc przemyśleć swoje **nawyki zakupowe** w tej kategorii i sięgnąć po porady z grupy #wyzwanieoszczedzanie. Oto one:

- ✔️ Warto kupować w second handach. Od czasu do czasu można znaleźć perełkę, a przy okazji przyczyniamy się do ochrony środowiska, bo produkcja ubrań jest bardzo energochłonna. Ostatnio kupiłem dla córki „nowiutką” bluzę Adidasa, obecnie bardzo modną, za 10 zł.
- ✔️ Nie kupuję ubrań z materiałów syntetycznych. Preferuję marki stosujące bio bawełnę. Zdecydowanie inwestuję w jakość – staram się kupować rzadko, ale rzeczy dobrej jakości. Doceniam też marki, które są transparentne, jeśli chodzi o produkcję i cenę.
- ✔️ Aplikacje do wymiany ubrań – polecajka! Warto zakładać grupowo, żeby dostać dodatkowe vouchery. Też się zbieram do tego, żeby pozbyć się zalegających ubrań.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ UBIERANIE

#WyzwanieOszczędzanie

ZANIM PÓJDZIESZ NA ZAKUPY,
ZADAJ SOBIE TE PYTANIA:

- # Czy masz już taką lub **PODOBNA** rzecz?
- # Ile **MASZ** już rzeczy w tym lub podobnym kolorze?
- # Czy będziesz tego używać teraz, czy **KUPUJESZ**, bo „kiedyś się przyda”?
- # Czy nie warto poczekać na **OBNIŻKĘ**?
- # Czy często będziesz to nosić, czy kupujesz, żeby **ZAŁOŻYĆ** tylko raz?
- # Czy te buty będą Ci **PASOWAĆ** do co najmniej 5 stylizacji?
- # Czy bez tego dasz **RADE** żyć?
- # Czy jeśli kupisz nową rzecz, to **POZBĘDZIESZ** się starej?

OSZCZĘDZANIE PRZEZ UBIERANIE

#WyzwanieOszczędzanie

- ✓ Lubię zwłaszcza jedną z zasad minimalizmu: warto mieć rzeczy wyjątkowo piękne albo wielofunkcyjne.
- ✓ Są też grupy wymiankowe. Ty bluzkę, a ktoś Ci np. paczkę makaronu.
- ✓ Pralka i pranie, proszek – to też istotne sprawy! Odpowiednie temperatury prania i programy są po to, aby rzeczy nosić dłużej.
- ✓ Niedawno pomalowałem skórzany pasek, z którego odpadła farba. Cena farby 20 zł, czas 10 minut. Pasek wygląda jak nowy!

JAK WYCHOWAĆ MISTRZA W OSZCZĘDZANIU?

#WyzwanieOszczędzanie

Angelika M. Talaga

neuropedagog, trener rodziców,
przedsiębiorca. Godmother.pl

Edukacja finansowa to nie tylko nauka rozpoznawania monet i wrzucanie drobnych do skarbonki. Oszczędzanie może być dla dzieci wstępem do nauki zarządzania pieniędzmi w każdej formie i każdych warunkach, ale też doskonaleniem samokontroli i wielu innych kompetencji miękkich. Najważniejsze i uniwersalne zasady, to:

1. CELEM NAUKI OSZCZĘDZANIA JEST DOŚWIADCZANIE

Celem nauki oszczędzania nie jest określona kwota w skarbonce. Gdyby tak było, wystarczy, że dorosły będzie oszczędzał w imieniu dziecka. Celem nauki oszczędzania jest samodzielne doświadczanie przez dziecko wszystkich blasków i cieni związanych z podejmowaniem decyzji finansowych. Chcemy bowiem, aby zdobyło umiejętności zarządzania pieniędzmi w każdych warunkach.

2. DZIECKO POWINNO CZUĆ SIĘ ODPOWIEDZIALNE ZA SWOJE FINANSE

Uczyń dziecko w pełni odpowiedzialnym za swoje finanse. Możesz pokazywać, doradzać i delikatnie sugerować, ale decyzja (a w tym błędy i ich konsekwencje) pozostaje po stronie dziecka. Na tym właśnie polega nauka. Pokaż dziecku możliwości, jakie przed nim stoją i pozwól podjąć samodzielny wysiłek.

3. NAUKA OSZCZĘDZANIA WYMAGA CZASU

Oszczędzanie nie jest aktem, ale umiejętnością. Pusta skarbonka nie czyni dziecka rozrzutnym, a pełna nie czyni jeszcze mistrzem oszczędzania. Nauka to proces – wielu z nas, dorosłych, wciąż uczy się niuansów oszczędzania. Dajmy więc dzieciom czas i kredyt zaufania.

4. PIERWSZE CELE OSZCZĘDNOŚCIOWE POWINNY BYĆ ŁATWE DO OSIĄGNIĘCIA

Cel oszczędnościowy (czyli to, co dziecko zamierza kupić za zaoszczędzoną kwotę) dziecko dobiera zgodnie ze swoim wiekiem, poziomem zaawansowania w nauce oszczędzania i możliwościami finansowymi. Kluczem są dwa czynniki – szukamy czegoś, co jest możliwie najtańsze i najbardziej wymarzone. Osiągnięcie takiego celu wzmacnia pewność siebie u przyszłego mistrza oszczędzania i pozwala sięgać po bardziej ambitne cele.

5. PIENIĄDZE SĄ TYLKO ŚRODKIEM DO CELU

Pieniądze to narzędzie. Swobodnie możemy rozmawiać na tematy finansowe już z dziećmi w wieku przedszkolnym. Warto pokazać najmłodszemu, że pieniędzy nie należy się bać, ale też nie trzeba się do nich modlić. Same w sobie nie stanowią wartości, są tylko środkiem wymiany, narzędziem, które daje moc możliwości, jeśli tylko wiemy, jak się nim posługiwać.

JAK WYCHOWAĆ MISTRZA W OSZCZĘDZANIU?

#WyzwanieOszczędzanie

6. WARTO BYĆ PRZYKŁADEM DLA SWOJEGO DZIECKA

Być może to największy frazes, jaki przeczytasz w tym zestawieniu, niestety nie mogę go pominąć. By wychować mistrza w oszczędzaniu, warto być przykładem. Z dobrych wiadomości – możesz to zrobić na dwa sposoby. Pierwszy sposób ma miejsce, kiedy czujesz się swobodnie w oszczędzaniu. Oszczędzanie to czynność, którą łatwo przegapić, dlatego upewnij się, że włączasz dziecko w finanse rodzinne i opowiadasz np. ile rodzice przelali na konto oszczędnościowe w tym roku. Drugi sposób ma miejsce, gdy nauka oszczędzania jest potrzebna również rodzicom. To wymarzona sytuacja, ponieważ teraz możecie uczyć się razem z dzieckiem! Dzielić się przemyśleniami, monitorować wzajemnie postępy i pokazywać upór i konsekwencję w nauce oszczędzania. Pokazujesz nie tylko, że warto się uczyć oszczędzania, ale również, że każdej umiejętności można nauczyć się w dowolnym momencie życia!

**STOSUJĄC POWYŻSZE UNIWERSALNE ZASADY,
MOŻESZ TWORZYĆ WŁASNE STRATEGIE
DĄŻENIA DO CELU – METODĄ PRÓB I BŁĘDÓW.
POZOSTAJE MI ŻYCZYĆ POWODZENIA!**

OSZCZĘDZANIE PRZEZ SAMOCHODOWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

Każdy kierowca zna powiedzenie, że „**auto to studnia bez dna**”. Trudno z tym polemizować. Auto to koszty paliwa, eksploatacji, napraw, ubezpieczenia, parkowania i opłat drogowych. **Porady** dotyczące oszczędzania w tej dziedzinie mogą więc być **na wagę złota!**

- ✓ Spotkałem się z opinią, że jeśli ktoś jeździ mniej niż 15 000 km rocznie, to bardziej opłaca się najem długoterminowy.
- ✓ Jeśli komuś niestraszne brudzenie rąk, to można też spróbować samodzielnej obsługi/naprawy samochodu, jak wymiana kół na zimę, jakiś drobny przegląd hamulcowy. Bardzo pomocne są w tym wypadku fora motoryzacyjne i foto/video manuale.
- ✓ Kupno samochodu? Za gotówkę i używany! Auto mniej traci na wartości, nie wiążesz się z bankiem i pieniądze zostają w kieszeni. Wynajem też będzie chciał na Tobie zarobić. Bądź rozważna i nie ulegaj pokusie nowego samochodu, bo i tak po pewnym czasie się znudzi, a zadłużenie zostanie.

OSZCZĘDZANIE PRZEZ SAMOCHODOWANIE

#WyzwanieOszczędzanie

- ✓ Jeśli chodzi o przesłanki ekonomiczne, warto wybrać leasing. W zależności od umowy warto wziąć pod uwagę koszt ubezpieczenia GAP. Jeśli chodzi o wynajem auta długoterminowo, warto zwrócić uwagę na to, czy do miesięcznej opłaty nie będą doliczane jakieś pieniądze za kilometrówkę, a jeśli tak, to ile.
- ✓ Stała prędkość (zbliżona do dozwolonej na danym odcinku), maksymalnie płynna jazda (np. wcześniejsze zwalnianie przed przeszkodą). Przekłada się to na mniejsze zużycie paliwa, mniejsze zanieczyszczenie, ale co ciekawe – nie powoduje w ogóle straty czasu.
- ✓ Jak muszę zapłacić za parking, to tylko aplikacją. Zauważyłam, że ma naliczanie sekundowe, więc płacę tylko tyle, ile trzeba. Parkomat ma sztywne terminy, nie można tego obejść. Chociaż zdarza się zapomnieć o tym, że apka jest włączona i po godzinie (lub pięciu) koszt bywa wyższy niż planowano :)

OSZCZĘDZANIE PRZEZ ROZWIJANIE

#WyzwanieOszczędzanie

Oszczędzając pieniądze, pamiętaj o **inwestowaniu w rozwój osobisty**. Możesz to robić z głową – przez **mądre decyzje** i kupowanie!

- ✓ Zdecydowanie e-booki i audiobooki w abonamencie. Czasem dokupuję książki, których nie ma, ale jednak dzięki takiemu rozwiązaniu jest łatwiej. Tym bardziej, że korzystać można na kilku urządzeniach, czyli może korzystać cała rodzina. U nas przy abonamencie bez limitu, czytamy w 3 osoby ok. 200 książek rocznie.
- ✓ Biorę udział w darmowych webinarach, których ostatnio jest pełno w sieci.
- ✓ Moim sposobem jest szukanie używanych książek – „wymianki” czy kiermasze – można złowić coś fajnego w dobrej cenie!
- ✓ Bardzo często ciekawe kursy z wielu dziedzin można złapać za darmo na wielu stronach.

10 PORAD, JAK BEZBOLEŚNIE OSZCZĘDZAĆ

#WyzwanieOszczędzanie

1. SCHOWAJ PRZED SOBĄ CZĘŚĆ PENSJI

Ustaw zlecenie stałe i przekazuj co miesiąc tę samą kwotę na fundusz oszczędnościowy. Ważna jest data. Pieniądze powinny być przelewane, np. na konto oszczędnościowe nazajutrz po wypłacie pensji. Chodzi o to, żebyś przyzwyczał/-a się do tego, że saldo pieniędzy do dyspozycji jest mniejsze, niż twoje zarobki. Po kilku miesiącach będziesz już traktować ten comiesięczny przelew na oszczędności jak coś tak oczywistego, że w ogóle o tym zapomnisz. I o to chodzi.

2. OSZCZĘDZAJ NA KOŃCÓWKACH TRANSAKcji

Niektóre banki mają w ofercie genialny sposób na bezbolesne odkładanie kasy – zaokrąglanie końcówek transakcji. Każdy przelew czy płatność za zakupy jest zaokrąglana w górę (np. do pełnych dziesiątek złotych). Kwota zaokrąglenia wędruje na konto oszczędnościowe. Czasem będzie to 27 gr, a czasem 4,5 zł. Nieważne. Za chwilę o tych zaokrągleniach w ogóle nie będziesz pamiętał/-a. Banki dają kilka możliwości oszczędzania na końcówkach – zaokrąglanie do pełnego złotego, do pełnej dziesiątki złotych, albo odkładanie konkretnej kwoty od każdej transakcji kartą, wypłaty bankomatowej oraz przelewu. Więcej na ten temat w artykule: „Trzy sposoby na bezbolesne oszczędzanie. Końcówki i nie tylko.” (subiektywnieofinansach.pl) →

3. WYPŁACAJ SOBIE „PROWIZJĘ”

Jeśli dostajesz dodatkowe pieniądze, to 10 proc. tej kwoty od razu schowaj przed samym/-mą sobą na konto oszczędnościowe. Jeśli zrobisz to wystarczająco szybko, nie zdążysz nawet poczuć, że kiedyś miałeś/-łaś te pieniądze, a poza tym szybko znajdziesz sobie lepsze zajęcie – wydawanie pozostałych 90 proc. Miej żelazną

Maciej Samcik

dziennikarz finansowy, założyciel blogów
Subiektywnieofinansach.pl i Homodigital.pl

zasadę: od ekstradochodów płacisz 10 proc. prowizji. To trochę tak, jakbyś miał/-ła menedżera, któremu płacisz za każdy dodatkowy dochód. Być swoim menedżerem to dobra rzecz, bo pieniądze zostają „w rodzinie”. Pamiętaj, że jako swój menedżer, musisz być wyjątkowo chciwy/-wa, bo inaczej nie osiągniesz sukcesu ;-). Może więc ustal swoją prowizję na poziomie wyższym, niż 10 proc.?

4. ZNAJDŹ JAKIŚ JEDEN WYDATEK I SPRÓBUJ GO ZBIĆ O 10%

Ilu/ile z nas wydaje co miesiąc wagon złotych na fajki? Niektórzy gadają jak najęci przez telefon, inni stale wyrzucają za dużo jedzenia, bo nie potrafią skalibrować zakupów. Jeszcze inni mogliby zejść o te 10-20 zł miesięcznie z rachunków za energię. Ograniczenie

jednego, wybranego składnika domowego budżetu o 10 proc. (najlepiej jakiegoś wydatku, który zabiera dużo pieniędzy i jest odzwierciedleniem jakiejś naszej słabości) nie obniży jakości życia i nie będzie zbytnio bolało, a pozwoli zaoszczędzić pieniądze.

5. NIE WYRZUCAJ JEDZENIA

Większość z nas po prostu kupuje za dużo. Bezbolesnym sposobem na oszczędzanie pieniędzy jest... ich niewyrzucanie do kosza na śmieci. Panując nad zawartością lodówki, nie ulegając pokusie kupowania zbyt dużych opakowań rzeczy łatwo psujących się, jesteśmy w stanie bezbolesnie „odzyskać” (a potem przeznaczyć na oszczędzanie) 10-15 proc. wartości domowego budżetu.

10 PORAD, JAK BEZBOLEŚNIE OSZCZĘDZAĆ

#WyzwanieOszczędzanie

6. KORZYSTAJ Z BANKOWEGO MONEYBACKU

Niektóre banki płacą klientom po 20-30 zł miesięcznie za zakupy. Kupujesz to, co i tak byś kupował/-ała, a z banku dostajesz kilka, kilkanaście złotych miesięcznie. Po kilku latach uzbiera się niezła sumka. To tzw. moneyback. Czasem zamiast niego w bankach są programy lojalnościowe lub rabatowe. Pamiętaj, że jeśli kupisz coś taniej (i jest to coś, co i tak byś kupił/-ła), to też oszczędzasz bez bólu.

7. ŁĄCZ PROMOCJE I PROGRAMY LOJALNOŚCIOWE

Bezbolesne oszczędzanie można też wdrażać, łącząc promocje i rabaty. Załóżmy, że jesteś w sklepie i widzisz promocję „20 proc. zniżki”. Włączasz aplikację mobilną swojego banku i sprawdzasz, że za zakup w tym sklepie bank zwraca np. 5 proc. wartości. A potem odpalasz niebankowy program lojalnościowy (jeden z tych, które oferują moneyback) i bierzesz z niego kolejny kupon zniżkowy. To nie są żarty, tak robią wydawcy wisierek. Łącząc promocję od sklepu, od banku i od platformy moneybackowej, można zaoszczędzić na zakupach całkiem spore kwoty.

8. KONTROLUJ ABONAMENTY

Przeciętne gospodarstwo domowe w Polsce opłaca co miesiąc pięć różnych subskrypcji. Najczęściej kojarzą nam się z serwisami VOD, oprogramowaniem, serwisami umożliwiającymi dostęp do e-booków itd. Przyznam szczerze: czasem trudno mi się połapać w moich własnych subskrypcjach. Obiecuję sobie co miesiąc, że zrobię z tym porządek, ale ciągle nie mam czasu. A płacę za kilka serwisów lub VOD, z których nie korzystam, więc te pieniądze wyrzucam w błoto. Warto z tym coś zrobić. Nie będzie bolało, a oszczędność gwarantowana.

9. WKŁADAJ PIENIĄDZE DO SKARBONKI „ZA KARĘ”

Dość ciekawym patentem na bezbolesne oszczędzanie jest ustanowienie rodzinnej „kary” za przeklinanie albo inne przekroczenie domowego regulaminu. Osoba, której się np. wyrwie brzydkie słowo, za każdym razem musi wrzucić 5 zł do skarbonki. Tym sposobem, całkiem bezbolesnie i w ramach zabawy, możemy gromadzić oszczędności.

10. KORZYSTAJ Z ULG PODATKOWYCH

Oszczędzanie można połączyć z ulgami podatkowymi. Zakładając konto IKZE i wpłacając tam pieniądze z deklarowanym czasem oszczędzania do 60-go roku życia, możemy odpisać sobie te pieniądze od dochodu w najbliższym zeznaniu podatkowym PIT. Jeśli i tak myślisz o tym, żeby oszczędzać na emeryturę – możesz to połączyć z odzyskiwaniem części pieniędzy dzięki uldze podatkowej.

DOMOWY BUDŻET NA TRUDNE CZASY

MACIEJ SAMCIK

1. PILNOWANIE BUDŻETU

JEST WAŻNE NA KRZYSOWY CZAS

SZYBKA WERYFIKACJA

2. PILNOWANIE WYDATKÓW

PODZIAŁ NA KATEGORIE

ZWYKŁOŚĆ
ODZIEŻ
TRANSPORT

STARE RACHUNKI

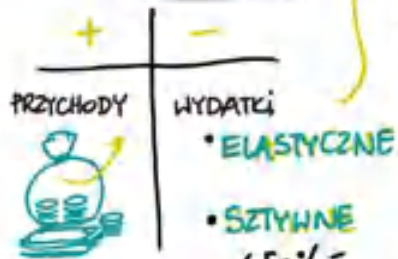
PRZYJEMNOŚCI

ZESZYT

PARAGONY

APLIKACJE

3. WYDATKI DO CIĘCIA

IM WIĘKSZA JEST TA CZĘŚĆ, TYM LEPIEJ

W TRUDNEJ SYTUACJI NAGRYBIEJ MOŻNA JĄ ZMNIĘJSZYĆ

NA CO WYDAJEMY?

GDZIE MAMY LUZ?

4. PORZĄDKI Z KREDYTAMI

STAN FAKTYCZNY USTALIĆ

JLE JEST DŁUGOŚĆ?

KIEDY SIĘ KOŃCZY?

KTÓRY KREDYT JEST NAJDRÓŻSZY? %

JAKIE RATY?

SPEŁAĆ NAJPIERW TEN NAJDRÓŻSZY LUB NAJMNIEJSZY

MOTYWACJA

5. ZANIM WEZMĘ KREDYT

ZANIM WEZMĘ KREDYT, KUPIĘ NARATY

SPRAWDZAM, JAK TEN WYDATEK WYGLĄDA W MOIM BUDŻECIE

KREDYTY Z ODROZCZONĄ PŁATNOŚCIĄ MOGĄ ZDESTABILIZOWAĆ NASZ BUDŻET

KUPIEMY WIĘCEJ NIŻ POTRZEBUJEMY

NIE PLANUJEMY SPŁATIĆ ZADŁUŻENIA

6. PŁYNNOŚĆ DOMOWEGO BUDŻETU

KREDYT ODNAWIALNY

DEBET W KONCIE

KARTA KREDYTOWA

ZASILENIE AWARYJNE PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ

NIE PRZEBIĄŻAJ!

7. JAK KONTROLOWAĆ WYDATKI?

USTAW LIMIT TYGODNIOWY

MENTALNA KONTROLA

POWIADOMIENIA, ASYSTENT FINANSOWY W BANKOWOŚCI ELEKTRONICZNEJ

JESTEŚMY W TRYBIE ZARZĄDZANIA PIENIĘDZMI

ZANIM WIDASZ, SPRAWDŹ, ILE MUSIATEŚ NA TO PRACOWAĆ

BEZWIEDNE WYDAWANIE = KŁOPOTY

MĄDRE WYDAWANIE JEST POTRZEBNE!

DOBRE PORADY NA DO WIDZENIA

#WyzwanieOszczędzanie

Na koniec mamy dla Ciebie **porady** dotyczące **bankowania i inwestycji**. Pamiętaj, że mądre i skuteczne oszczędzanie, to również **świadome i komfortowe** poruszanie się w świecie produktów finansowych.

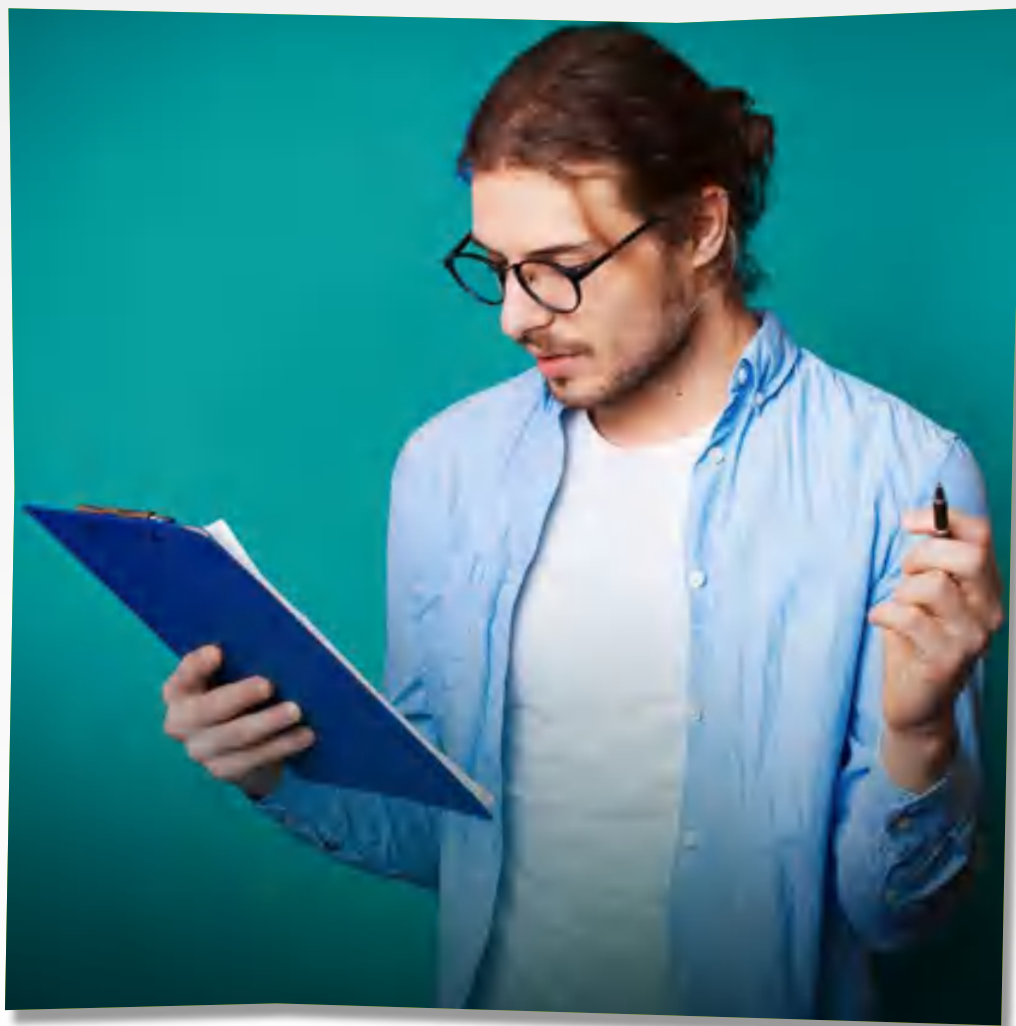
OSZCZĘDZANIE PRZEZ BANKOWANIE

- ✓ Najlepiej jest oszczędzać od razu po wypłacie! Niby spłacasz jakiś kredyt i nie kusi cię już, żeby wydać te pieniądze.
- ✓ Po wpływie przelewam to, co zostało z poprzedniego miesiąca plus trochę z nowej renty. Na bieżącym zostaje tylko założona w budżecie kwota plus mała „górką” na nieprzewidziane wydatki.
- ✓ Polecam konto w innym banku niż ten, z którego usług korzystasz na co dzień – wtedy nie widać tej kasy.
- ✓ Alternatywa to „ukrycie” konta na liście. Niektóre banki dają taką możliwość.

DOBRE PORADY NA DO WIDZENIA

#WyzwanieOszczędzanie

- ✓ Ustawiłem sobie na koncie zlecenie stałe, które automatycznie podkrada mi codziennie jakąś kwotę (początkowo było to 5 zł/dzień, teraz już 10 zł/dzień), przelewając to na konto oszczędnościowe. Znikających 5 czy 10 zł dziennie tak nie odczuwam. Myślę, że 300 zł/mies. to na początek i tak sporo. Samo się uzbiera np. na ubezpieczenie samochodu :)
- ✓ Zaokrąglanie końcówek to jest genialny wynalazek. W pół roku zgromadziłem w ten sposób blisko 2 000 zł, bez żadnych wyrzeczeń!
- ✓ Ja uwielbiam raty 3x0%. Nawet przy małych zakupach, pod warunkiem, że można to załatwić on-line.
- ✓ Hmm, korzystam z karty głównie przy większych wydatkach. Zakupy codzienne wolę jednak płacić gotówką.

DOBRE PORADY NA DO WIDZENIA

#WyzwanieOszczedzanie

OSZCZEDZANIE PRZEZ INWESTOWANIE

- ✓ Długofalowo to np. obligacje skarbowe 10-letnie, indeksowane inflacją.
- ✓ Pierwszy przelew 10% z wynagrodzenia idzie na inwestycje: 50% na fundusze, 30% na fundusz inwestycyjny typu ETF, a 20% na inwestycje alternatywne w pożyczki.
- ✓ IKE/IKZE
- ✓ Amerykańskie spółki dywidendowe.
- ✓ Trzeba szukać pasywnego dochodu, czyli dobre inwestycje lub podjęcie dodatkowej pracy.

JAK TWÓJ BANK MOŻE CI POMÓC W OSZCZĘDZANIU?

#WyzwanieOszczędzanie

1. APLIKACJA BANKOWA, KTÓRA KATEGORYZUJE WYDATKI

Nasze comiesięczne wydatki możemy pogrupować w kategorie, np. transport (bilety komunikacji miejskiej, paliwo), zdrowie (wydatki w aptece, wizyta u dentysty), edukacja i kultura (książki, kursy językowe, bilety do kina). Serwisy internetowe i aplikacje bankowe mogą zrobić to za nas – warto z tego skorzystać. Za każdym razem, kiedy płacimy kartą do konta, tzw. asystent finansowy automatycznie przypisuje dany wydatek do określonej kategorii. Możemy potem sami zmienić przypisanie wydatku, rozdzielić go na kilka kategorii czy utworzyć nową. Przy takim obrazie naszych wydatków dobrze widać, gdzie wydajemy dużo i gdzie, w związku z tym, jest pole do oszczędności.

2. KONTO OSZCZĘDNOŚCIOWE

Trzymanie środków w przysłowiowej „skarpecie” to relikwiarz przeszłości i warto pomyśleć o koncie oszczędnościowym. Obecne oprocentowanie takich kont jest stosunkowo niskie, ale mimo wszystko warto przyjrzeć się dokładniej ofertom banków. W niektórych możemy zyskać podwyższone oprocentowanie po spełnieniu prostych warunków, które z reguły i tak spełniamy (regularne wpływy na konto, płatności kartą, itp.). Oprocentowanie to tylko jeden z walorów tego produktu. Konto oszczędnościowe zapewnia bezpieczeństwo naszym środkom przed fizyczną kradzieżą. Jest też ochroną przed naszymi pokusami – te pieniądze postrzegamy jako oszczędności i nie wydamy ich przy pierwszej okazji. Ale w razie poważnej potrzeby mamy też

Hanna Niemiec-Kłak

ekspert produktów oszczędnościowych
w banku Crédit Agricole

do nich stały dostęp, w dowolnej chwili możemy je przelać na nasze konto osobiste.

3. ZLECENIE STAŁE I AUTOMATYCZNE PRZELEWY NA RACHUNEK OSZCZĘDNOŚCIOWY

Warto sprawdzić czy bank, w którym trzymamy nasze oszczędności, może nas wesprzeć w systematycznych wpłatach. Może to robić na kilka sposobów: przez zlecenia stałe, czyli złożenie dyspozycji na cykliczne przelewy z rachunku bieżącego na konto oszczędnościowe. Przelewy mogą być między rachunkami prowadzonymi w tym samym lub w różnych bankach. Sami ustalamy kwoty i daty takich przelewów. Innym sposobem jest automatyczny przelew z naszego rachunku na konto oszczędnościowe. Gdy kwota na naszym rachunku przekroczy ustalony limit, nadwyżka automatycznie zostanie przelana na rachunek oszczędnościowy.

4. ZAOKRĄGLANIE KOŃCÓWEK

Myśląc o oszczędzaniu, warto zainteresować się też usługą zaokrąglania końcówek przy płatnościach kartą płatniczą. Za każdym razem, gdy płacimy kartą do konta, kwota automatycznie zaokrągla się w górę – do wartości, którą sami wcześniej ustaliliśmy. Może to być, np. 5, 10 czy 15 zł. Kwota zaokrąglenia trafia automatycznie na nasze konto oszczędnościowe i w ten sposób możemy oszczędzać w sposób zupełnie niezauważalny.

JAK TWÓJ BANK MOŻE CI POMÓC W OSZCZĘDZANIU?

#WyzwanieOszczędzanie

5. PERSONALIZOWANY RACHUNEK OSZCZĘDNOŚCIOWY

Gdy wyznaczymy sobie cel i określimy, na co i ile chcemy oszczędzać, zdecydowanie ułatwi nam to oszczędzanie, np. 15 tysięcy na remont kuchni, 10 tysięcy na wymarzone wakacje, 20 tysięcy na przyszłość dziecka, 100 tysięcy na emeryturę. Sprawdźmy więc, czy nasz bank ma taką opcję ustalenia celu oszczędzania i jeśli tak – korzystajmy.

6. PROGRAM OSZCZĘDZANIA

Na rynku są też, tzw. programy oszczędzania, które dodatkowo motywują nas do osiągnięcia założonego celu. Mechanizm tych programów polega na nagradzaniu klienta podwyższonym oprocentowaniem za systematyczne wpłaty. Na początek wystarczy określić kwotę, którą chcemy zgromadzić i okres oszczędzania. Po wyznaczeniu celu, bank pomoże nam wyliczyć, ile musimy odkładać w każdym miesiącu. Może też przypominać o przelewach, monitorować nasze postępy i przesłać informację, kiedy osiągniemy nasz cel. To dobre rozwiązanie, które wesprze naszą systematyczność.

7. BANKOWY PROGRAM RABATOWY

Są też banki, których karty, zarówno te debetowe, wydane do konta, jak i kredytowe, objęte są programem lojalnościowym. Oznacza to, że poza funkcją płacenia klienci, którzy z nich korzystają, mogą otrzymać benefity w postaci rabatów w wybranych sklepach z różnych branż lub moneyback w ramach tzw. programu rabatowego. Skorzystamy z tego zarówno online, w dużych sieciach handlowych w wielkich miastach, jak i w mniejszych miejscowościach – u naszego ulubionego fryzjera, na siłowni czy w sklepie spożywczym tuż za rogiem.

DEKALOG OSZCZĘDZANIA

- te porady zapamiętaj na całe życie :)

#WyzwanieOszczędzanie

1 Nie kieruj się emocjami podczas zakupów.

2 Jeżeli możesz coś pożyczyć – nie kupuj.

3 Sprzedawaj to, co nie jest ci potrzebne.

4 Nie odkładaj oszczędzania na koniec miesiąca.

5 Zanim coś kupisz, zastanów się dwa razy.

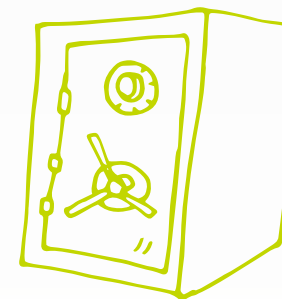
6 Dbaj o swoje rzeczy i sprzęty.

7 Kontroluj, na co wydajesz pieniądze.

8 Planuj swój budżet z miesięcznym wyprzedzeniem.

9 Negocjuj, jeśli to możliwe.

10 Regularnie odwiedzaj grupę #wyzwanieoszczedzanie na Facebooku.

JAK WYTRWAĆ W OSZCZĘDZANIU?

- # **Wizualizuj sobie cele** – „jak zaoszczędzę, to pojadę na Lofoty” zachęca bardziej, niż „jak zaoszczędzę, to będę miała rezerwę”.
- # **Mnie motywują efekty.** Szczególnie, jak oszczędzam mimochodem przy płaceniu kartą (zaokrąglenia transakcji). No i chyba rozsądek – żeby mieć na tzw. czarną godzinę.
- # Mój pomysł na oszczędzanie to **nazwanie rachunku oszczędnościowego imieniem mojego dziecka.** Pieniądze na przyszłość mojej pociechy, które odkładam co miesiąc, zaraz po otrzymaniu pensji, są dla mnie mentalnie nie do ruszenia, nawet, gdy zobaczę w sklepie super ciuch.
- # Jak chcę **kupić jakąś niepotrzebną rzecz**, to zawsze myślę o tym, że mój partner będzie zły i odkładam ;)
- # **Zmotywowały mnie do oszczędzania** niechęć do sprzątania, idea minimalizmu i blog o oszczędzaniu.

WyzwanieOszczędzanie

JAK NIE ODKŁADAĆ POSTANOWIENI?

- Uświadom sobie, dlaczego chcesz zmiany.
- Oszacuj wysiłek, jaki musisz włożyć i oczekiwane korzyści.
- Podejmij decyzję i sprawdzaj efekty.

PLAN MIESIĘCZNY

Planuj przychody i oszczędności oraz notuj wydatki.
Na koniec miesiąca zobacz, jak Ci poszło.

#WyzwanieOszczędzanie

Rok

Miesiąc

Przychody

Oszczędności
(krótkoterminowe)

Oszczędności
(długoterminowe)

WYDATKI

RACHUNKI I RATY KREDYTÓW

<input type="text"/>	Czynsz
<input type="text"/>	Prąd
<input type="text"/>	Gaz
<input type="text"/>	Woda
<input type="text"/>	Śmieci
<input type="text"/>	Telefon
<input type="text"/>	Internet
<input type="text"/>	TV
<input type="text"/>	Subskrypcje
<input type="text"/>	Rata kredytu hipotecznego
<input type="text"/>	Rata/abonament za samochód
<input type="text"/>	Opłata za szkołę, przedszkole, żłobek
<input type="text"/>	Ubezpieczenie miesięczne
<input type="text"/>	Abonament za opiekę zdrowotną
<input type="text"/>	
<input type="text"/>	
<input type="text"/>	SUMA

ŻYWNOŚĆ

<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
SUMA

ŚRODKI CZYSTOŚCI I HIGIENY

<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
SUMA

ODZIEŻ

<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
SUMA

TRANSPORT

<input type="text"/>	Benzyna
<input type="text"/>	Komunikacja miejska
<input type="text"/>	Opłaty parkingowe
<input type="text"/>	
<input type="text"/>	SUMA

PRZYJEMNOŚCI

<input type="text"/>	Kultura (kino, książki, muzyka)
<input type="text"/>	Hobby
<input type="text"/>	SPA
<input type="text"/>	
<input type="text"/>	
<input type="text"/>	SUMA

CELE CHARYTATYWNE

<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
<input type="text"/>
SUMA

INNE

<input type="text"/>	Rekreacja
<input type="text"/>	Fryzjer
<input type="text"/>	Kosmetyczka
<input type="text"/>	Zdrowie (leki, wizyty lekarskie)
<input type="text"/>	Zabawki
<input type="text"/>	Wyposażenie domu/AGD
<input type="text"/>	Rozwój (studia, kursy)
<input type="text"/>	
<input type="text"/>	
<input type="text"/>	SUMA

Pamiętaj o nieregularnych wydatkach! Czeka cię w tym miesiącu opłata składki ubezpieczeniowej? A może prezent dla bliskiej osoby? Albo przegląd samochodu?

SUMA PRZYCHODÓW

SUMA WYDATKÓW

SUMA OSZCZĘDNOŚCI

Jest wiele aplikacji do spisywania wydatków, z których warto korzystać. Jeśli jednak wolisz tradycyjny arkusz kalkulacyjny

TUTAJ znajdziesz szablon >

PLAN ROCZNY

#WyzwanieOszczędzanie

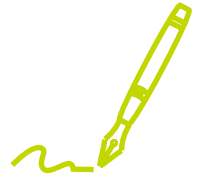
ROK

CELE FINANSOWE

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

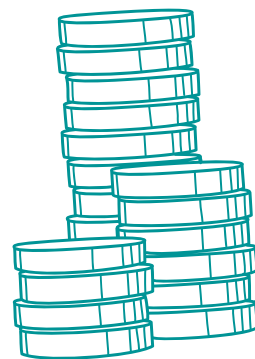
SPOSOBY

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

NOTATKI

PODSUMOWANIE

ZAKOŃCZENIE OSZCZĘDNE W SŁOWA

Przedstawiliśmy Ci sporą garść tipów i porad, związanych z oszczędzaniem. Jesteśmy pewni, że wiele z nich sprawdzi się także u Ciebie – przekonaj się! Pozostałe potraktuj jak inspirację i poszukaj własnych sposobów, takich, które będą najlepsze dla Ciebie.

Dziel się swoimi doświadczeniami i pomysłami na naszej facebookowej grupie **#wyzwanieoszczędzanie** – może zainspirujesz też innych i zostaniesz mistrzem w oszczędzaniu! Tego Ci życzymy!

Acha i jeszcze jedno – oszczędzając, nie zapomnij o przyjemnościach! Planuj je w swoim budżecie. Oszczędzanie to nie tylko wyrzeczenia.

POWODZENIA!

#WyzwanieOszczędzanie

ODWIEDŹ
FACEBOOKOWĄ GRUPE

WWW.FACEBOOK.COM/GROUPS/WYZWANIEOSZCZEDZANIE

WPADNIJ NA STRONĘ

WWW.WYZWANIEOSZCZEDZANIE.PL

POCZYTAJ
TEKSTY NA BLOGU sfera.pl

WWW.CASFERA.PL

SPRAWDŹ INSTAGRAM

WWW.INSTAGRAM.COM/KLUBRABATOWY

